NR. 294 (4634) CZ. WARSZAWA, PIĄTEK 21 SIERPNIA 1931 r. Rok XXXVII

NIECH ZYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOSCIAŃSKI

edakcja przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3 po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy
Kasa czynna od 12 do 2-ei.
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

NIECH ZYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 776-70.
DYREKCJA — tel. 720-13.
ADMINISTRACJA — tel. 313-80.
DRUKARNIA — tel. 773-43.
KONTO CZEKOWE w P. K. O. 175
CENA NUMERU 20 GROSZY

Dzisiaj — IX Walny Zjazd Związku Zawodowego Kolejarzy

NA POWITANIE

W „chwili ciężkiej i trudnej" przystępuje do swych prac

IX Walny Zjazd

Związku Zawodowego Kolejarzy, zwanego popularnie Z. Z. K.

Zjazd obradować będzie we *własnym* — wspaniałym naprawdę — gmachu, dźwigniętym wysiłkiem, znowuż *własnym* szerokich mas kolejarskich. Ale zawiśnie nad obradami chmurna świadomość

tej niedoli,

która ogarnęła w miesiącach ostatnich i „linję", i warsztaty. Położenie materjalne tysięcy i tysięcy kolejarzy polskich jest istotnie *tragiczne*. Decyzje *Zjazdu* nabierają dzisiaj szczególnego znaczenia.

Z. Z. K. potrafił stworzyć

organizację

typu zachodnio - europejskiego; ma *swoje* domy, ma *swoje* bibljoteki, prowadzi *kursy kształcące;* działalność *Związku* dotyczy bardzo wielu stron życia kolejarza; zamknęła ona w sobie wiele tradycji, wiele ofiarności, wiele wysiłku ideowego i klasowego, — te wszystkie skarby walki i pracy, które

pracownicy kolejowi

przynieśli ze sobą do Polski Niepodległej poprzez lata obcego zaboru, poprzez lata okupacji na ziemiach Kongresówki i stanów wojennych w b. Galicji i w Poznańskiem lub na Pomorzu, — poprzez niezastąpiony, historyczny czyn

objęcia i uruchomienia

kolei polskich w dniach powstawania Rzeczypospolitej.

Dla nas, dla

Polskiej Partji Socjalistycznej,

kolejarze — to w bardzo, w bardzo wielu miejscowościach *awangarda* ruchu robotniczego i socjalistycznego, wierny zawsze, dzielny i ofiarny odłam wielkiego obozu *Świata Pracy.*

„Braterstwo broni" *P.P.S.* i *Z.Z.K.* nie wymaga żadnych osobnych przypomnień.

Witamy więc serdecznie

IX Walny Zjazd;

życzymy mu pracy owocnej; wiemy, że wskaże on *masom kolejarskim* dalszą jasną i wyraźną drogę, tak jasną i wyraźną, jak jasną i wyraźną była dotychczasowa praca Z. Z. K.

Witamy IX Zjazd okrzykiem

niech żyje Socjalizm!

zamyka się w nim cały stosunek klasy robotniczej do rzeczywistości dzisiejszej. Okrzyk

niech żyje Demokracja!

uzupełnia tamten pierwszy, bo *droga do Socjalizmu i utrwalenie Niepodległości kraju* — to *zdobycie demokracji.*

OTWARCIE ZJAZDU

Otwarcie IX Zjazdu **Z Z. K.** nastąpi dziś o godz.

10 m. 30

punktualnie w wielkiej sali własnego domu przy ul. Czerwonego Krzyża 20 w Warszawie.

GOŚCIE ZAGRANICZNI NA ZJAZD Z. Z. K.

Wczoraj przyjechali do Warszawy następujący delegaci zagraniczni na Zjazd Z. Z. K.

Sekretarz Międzynarodówki Transportowców, tow. **Nathans,** tow. tow. **Lindley** z żoną (Skandynawja); **Brodecky, Grüntzner i Nohawa** (Czechosłowacja); **Coudun i Bruge** (Francja); **Toman** (Austrja); **Braambeck i Fremouw** (Holandja); **Kaiser** (Gdańsk).

PRACA Z. Z. K.

TRUDNOSCI I PRZESZKODY, WYSIŁEK, REZULTATY

ROZMOWA „ROBOTNIKA" Z TOW. ADAMEM KURYŁOWICZEM PREZESEM ZARZĄDU GŁÓWNEGO

— JAK PRZEDSTAWIAŁ SIĘ STAN LICZEBNY ZWIĄZKU W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM?

— W okresie sprawozdawczym — mówi tow. **Kuryłowicz** — dał się zauważyć pewien spadek ilości członków. Spowodowany był on przedewszystkiem **ogólną sytuacją polityczną,** a mianowicie: naciskiem stosowanym przez władze w ogólności, a **administrację kolejową** w szczególności — wobec pracowników kolejowych. **Szykany, zastraszanie** ludzi, wciąganie ich za pomocą różnych sposobów do organizacji, tworzonych **celem rozbicia jednolitej klasowej organizacji kolejarzy** — to były metody które z początku niewątpliwie odciągnęły od związku **jednostki mniej świadome i wyrobione.** Z drugiej zaś strony — **poważne redukcje w kolejnictwie;** emerytowanie pracowników nietylko tych, którzy mają za sobą odpowiednie lata pracy, ale i ludzi młodych, którzy poszli na emeryturę ze względów „politycznych", jako niewygodni dla obecnego systemu rządów — przyczyniło się również do pewnego zmniejszenia liczby członków Z. Z. K.

Ale — co jest objawem bardzo znamiennym — w ostatnim roku ilość zorganizowanych w Z. Z. K. pracowników zaczęła się znowu powiększać i powiększa się z każdym miesiącem; zastraszeni i steroryzowani powoli otrząsnęli się — i wracają do organizacji — tak, że dziś już liczba członków Z. Z. K. dosięgła prawie liczby z początku roku 1928 — i wynosi, razem z emerytami, 58.000.

— A JAKIEGO RODZAJU REPRESJE STOSOWANE BYŁY WOBEC KOLEJARZY?

— Przedewszystkiem w r. 1930 Min. Komunikacji zażądało by członkowie Związku złożyli **powtórnie** deklaracje członkowskie, pomimo, że Administracja kolejowa posiadała takie deklaracje i na ich podstawie dokonywała potrąceń wkładek. Pracownicy nie mogli zrozumieć potrzeby wypisywania deklaracji po raz drugi — i na tem tle powstawały różne nieporozumienia.

Jak już wspomniałem poprzednio, starano się również odciągnąć kolejarzy od Z. Z. K. przez tworzenie innych organizacji: **różnych związków „bezpartyjnych", Federacji Pracy** i t. d.

A prześladowania ze strony organów **Min. Spraw Wewnętrznych!** Starostwa żądały ścisłego rejestrowania Kół ZZK. i zgłaszania nazwisk członków zarządów — pomimo, **że nie było to nigdy przedtem praktykowane.**

Nie pozwalano na **odbywanie zgromadzeń,** a nawet konferencji członków Z. Z. K. w lokalach zamkniętych; **stosowano specjalne represje wobec wybitnych działaczy związkowych!**

Największą tragedją pracowników w tym okresie były **przenoszenia działaczy związkowych z jednej dyrekcji kolejowej do drugiej.** W ten sposób **podcinano ich egzystencję materjalną i zmuszano do zaniechania pracy organizacyjnej.**

Co się tyczy sprawy potrącania wkładek członkowskich władze kolejowe zgodziły się na dalsze ich potrącanie tylko pod warunkiem **kontroli całokształtu gospodarki Związku,** pomimo, że Związek zawsze stał **pod ścisłą kontrolą publiczną,** wydając najbardziej szczegółowe i wyczerpujące sprawozdania ze swej działalności na Zjazdy delegatów.

Wszystkie te szykany nie zdołały jednak — jak już powiedziałem — odciągnąć od organizacji **elementów wyrobionych,** a mniej wyrobieni pracownicy zdołali się już otrząsnąć z chwilowego zastraszenia.

— JAK SIĘ PRZEDSTAWIA W OGÓLNYCH ZARYSACH DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZKU W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM.

Związek nasz stawiający sobie za zadanie przedewszystkiem **obronę praw i bytu materjalnego pracowników kolejowych,** występował przez cały czas bardzo energicznie przeciwko **wszelkim obniżkom płac,** zastosowanym wobec wszystkich pracowników państwowych, a więc i wobec kolejarzy, oraz przeciwstawiał się **łamaniu przez władze kolejowe obowiązującego ustawodawstwa i przepisów, dotyczących kolei.**

W szczególności występowaliśmy w sprawie **niestosowania 8-godzinnego dnia pracy w kolejnictwie** (co, siłą rzeczy, odbija się ujemnie również na sprawności i bezpieczeństwie ruchu), **w sprawie, niezgodnego z ustawą, płacenia za godziny nadliczbowe** (trzeba tu dodać, że pracownicy etatowi nie otrzymują wcale zapłaty za godziny nadliczbowe); o **zaszeregowanie pracowników do odpowiednich grup (stopni) zależnie od wykonywanych przez nich obowiązków;** w sprawie **bezprawnego zniesienia Kas Chorych dla pracowników kolejowych** i wprowadzenia t. zw. „bezpłatnej pomocy lekarskiej"; **o utrzymanie płac pracowniczych na wyżynie, odpowiadającej FAKTYCZNYM kosztom utrzymania; o wypłacenie zaległego dodatku mieszkaniowego za rok 1928 i rozszerzenie tego dodatku na** pracowników **nieetatowych; o zrównanie wszystkich pracowników nieetatowych pod względem dodatków ubocznych, jak dodatki szkolne i t. p.; o zapewnienie kolejarzom znośnych pod względem zdrowotnym warunków pracy; o rozszerzenie prawa do otrzymywania umundurowania na wszystkich pracowników etatowych i nieetatowych do 8-ej grupy uposażenia łącznie i t. d. i t. d.**

Związek prowadził również energiczną akcję **o zniesienie krzywdzących kolejarzy artykułów pragmatyki służbowej** (niezależnie od tego, wystąpił do Sejmu z własnym projektem **pragmatyki**) oraz **o przeprowadzenie zrównania pracowników nieetatowych i etatowych w dziedzinie ubezpieczenia na starość i od inwalidztwa** (nawiasem mówiąc, obowiązujące ubezpieczenie od inwalidztwa krzywdzi pracowników, dotkniętych kalectwem, spowodowanem warunkami ich pracy).

Wystąpień Związku w sprawie **warunków pracy i płacy kolejarzy** było tak wiele, że trudno wymienić wszystkie kwestje, których one dotyczyły. Poza **sprawami ogólnemi,** interwencje obejmowały naturalnie, również bardzo wiele **kwestji lokalnych i indywidualnych;** różne bolączki poszczególnych pracowników, krzywdzonych przez administrację kolejową.

— A DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO - OŚWIATOWA?

— Związek prowadził **bardzo wytężoną działalność oświatową. Centralny Wydział Kulturalno - oświatowy** Z.Z.K. zajmował się przedewszystkiem na wielką skalę **propagandą czytelnictwa** wśród członków. W okresie sprawozdawczym uruchomił **147 bibljotek ruchomych,** zawierających po 100 tomów. O rozwoju czytelnictwa świadczy fakt, iż w **bibljotekach ruchomych i stałych Z. Z. K.** jest obecnie **62.042** tomów, przyczem w okresie sprawozdawczym zanotowano **346.202** wypożyczeń książek.

Następnie dysponując dość znaczną sumą, **Centralny Wydział kult.-ośw.** popierał rozwój **placówek kulturalno - oświatowych** przy poszczególnych kołach Z. Z. K. jak: **czytelnie pism** (których jest 82), **orkiestr, chórów, teatrów amatorskich, klubów sportowych, towarzystw mających na celu ożywienie ruchu kulturalno - towarzyskiego wśród członków** i t. d.

Interesującą rozmowę tow. **Kuryłowicz** zakończył słowami:

Fakt, iż z miesiącem każdym wzrasta liczba pracowników, należących do Związku; iż wzrasta świadomość potrzeby należenia do organizacji klasowej — napawa mnie wielką otuchą. Jestem pewny, że w najbliższych już latach ci kolejarze, którzy dziś jeszcze błądzą po różnych organizacjach t. zw. „zawodowych", zrozumieją konieczność skupienia się w jednej organizacji klasowej, jaką jest Z. Z. K. — i dzięki sile zorganizowanych pracowników kolejowych — dotychczasowe trudności w wywalczeniu przez kolejarzy spełnienia ich słusznych żądań zostaną usunięte!

Żądania proletarjatu niemieckiego

KONTROLA NAD PRZEMYSŁEM, NAD KARTELAMI I KONCERNAMI

Berlin, 20 sierpnia. (PAT.). Związki zawodowe ogłaszają listę postulatów, których spełnienia domagają się od Rządu Rzeszy. Postulaty te m. in. zawierają żądania: 1) **powołania przedstawicieli robotników do obrad nad projektowanemi przez Rząd Rzeszy nowemi zarządzeniami polityczno - gospodarczemi,** 2) **wprowadzenia ścisłej kontroli nad wielkiemi przedsiębiorstwami przemysłowemi, kartelami i koncernami,** 3) **zastosowania przez Bank Rzeszy umiarkowanej polityki dyskontowej i kredytowej** oraz wydania ostrych zarządzeń, celem uniemożliwienia **nadużyć w gospodarce dewizowej,** 4) systematycznego **zwalczania ucieczki** kapitałów niemieckich zagranicę.

Rada gabinetowa Francji

PRZEWODNICZY PREZYDENT DOUMER

Paryż, 20 sierpnia. (ATE.). wczoraj odbyła się pod przewodnictwem prezydenta **Doumera Rada** gabinetowa. Wszyscy ministrowie, bawiący na urlopie zostali wezwani do powrotu do Paryża. Jedyny wyjątek stanowi **Briand** który prawdopodobnie nie opuści swej siedziby wiejskiej w Cocherel. Na porządku dziennym obrad posiedzenia figuruje w pierwszym rzędzie sprawa oficjalnej nominacji Francois **Poncet** na stanowisko ambasadora w Berlinie i wyznaczenie jego zastępcy w podsekretarjacie stanu gospodarstwa narodowego. Następnie premjer **Laval** zda sprawę ze swych rozmów z ambasadorem niemieckim, w związku z zamierzoną rewizytą ministrów francuskich w Berlinie. Minister skarbu **Flandin** złoży sprawozdanie z rokowań konferencji bankierów w Berlinie. Przypuszczalnie zostanie również dokonana nominacja członków delegacji francuskiej na wrześniowe zgromadzenie Ligi Narodów. Nie ulega wątpliwości, że przewodnictwo delegacji obejmie, jak i w latach ubiegłych, **Briand,** którego stan zdrowia nie jest tak groźny, jak o tem krążyły pogłoski w kołach politycznych.

Na wyspach Wielkiej Brytanji

WCZORAJSZE NARADY

Wczoraj rozpoczęły się więc narady ciał kierowniczych

angielskiego ruchu robotniczego

politycznego i zawodowego; miały też odbyć się, jak donosiliśmy, spotkania **Macdonalda z Baldwinem i Samuelem.**

Jedną ze spraw głównych, będących przedmiotem dyskusji, ma być sprawa

ceł ochronnych

A.T.E. twierdzi, że w tym punkcie istnieje **różnica** zdań pomiędzy **Hendersonem** z jednej, a kanclerzem Skarbu **Snowdenem** z drugiej strony.

Snowden ma być przeciwnikiem ceł ochronnych.

TOW. EDWARD GRABOWSKI

Dnia 18 bm. zmarł tow. Edward **Grabowski,** długoletni członek R. T. K. S. **„Sarmata".**

Sport robotniczy traci w zmarłym oddanego sprawie towarzysza a klub dzielnego sportowca i jednego z najczynniejszych członków.

Wyprowadzenie zwłok na cmentarz Bródnowski nastąpi w sobotę, dnia 22 bm. o godz. 14 z kaplicy przy ul. Chałubińskiego, o czem zawiadamiają towarzyszy, przyjaciół i sportowców

Zarząd Rob. Tramw. Klubu Sportowego „Sarmata".

Konferencja Przewodniczących i Sekretarzy Zw. Zawod.

Dziś o godz. 7.30 wiecz. w lokalu Rady Zawodowej ul. Czerwonego Krzyża 20 pokój 38, odbędzie się Konferencja Przewodniczących i Sekretarzy Oddziałów Związków Zawodowych. Na porządku dziennym sprawy bardzo ważne.

Tow. tow. Przewodniczący i Sekretarze Związków obowiązani są przybyć nieodwołalnie i punktualnie.

Sekretarjat Rady.

Zakończenie lokautu w „Plutosie"

Na podstawie wyników konferencji w Inspekcji Pracy **lokaut w fabryce „Plutos" został zakończony.**

Jak wiadomo, firma domagała się obniżki płac

o 15 do 22%;

pozatem — **zniesienia zapłaty za święta, wydalenia przynajmniej** 60% **starych pracowników, oraz pozbycia się delegacji.**

W rezultacie rokowań, wszystkie te żądania zostały przez Dyrekcję

cofnięte.

Co się tyczy wysokości płac, to **najniższe płace** pozostały

bez zmiany,

a inne — dyrekcja zniżyła progresywnie, w zależności od ich wysokości, o 3, 5 i 8%.

Magistrat zapowiada redukcję pracowników

Przyjmując delegację zarządu Związku zawodowego pracowników samorządowych (urzędników) prezydent miasta inż. Z. **Słomiński** oświadczył, że magistrat nie będzie stosował masowych redukcji ze względu na obecną sytuację gospodarczą. **Natomiast indywidualne redukcje będą dokonywane „pod życiowym kątem widzenia",** t. j. z uwzględnieniem stanu materjalnego i rodzinnego zwalnianych.

Obrady Komisji do walki z bezrobociem

W dniach 19 i 20 bm. toczyły się obrady specjalnie wyłonionej komisji w sprawie złagodzenia skutków bezrobocia.

Uchwalone sprawozdania i wnioski zostaną wręczone rządowi.

Cała ta sprawa ma być tematem obrad najbliższego posiedzenia Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Przyjazd ks. Mikołaja rumuńskiego do Warszawy

Wczoraj przyleciał samolotem do Lwowa ks. **Mikołaj** rumuński, brat obecnego króla Karola.

Wizyta ks. Mikołaja, który jest generalnym inspektorem armji rumuńskiej ma podobno na celu zakupienie pewnej ilości samolotów polskich dla rumuńskiego lotnictwa.

Krwawa strzelanina na ulicach Krakowa

Wczoraj o godzinie 11 rano 3 wywiadowcy prowadzili bandytę **Michalczyka** z więzienia śledczego w Krakowie do gmachu Sądu Okręgowego. Przy ul. Senackiej dwaj zaczajeni towarzysze **Michalczyka, Mikołajczyk i Makowski** zaczęli strzelać z rewolwerów do wywiadowców. Wszyscy 3 wywiadowcy zostali ranni, jak również jeden z przechodniów.

Michalczyk korzystając z zamieszania usiłował uciec. Wszczęto za nim pościg, przyczem wszystkich 3 bandytów ujęto. **Mikołajczyk** został ranny w czasie pościgu, a po ujęciu sam się postrzelił w głowę. Stan jego jest bardzo ciężki.

Polityka Watykanu

UWAGI O WYPADKACH HISZPANSKICH

(Korespondencja własna „Robotnika")

Paryż, 18 sierpnia.

Wszystkie zagadnienia, należące do zakresu pojęcia

wiary katolickiej,

pozostawiam — rzecz naturalna — *na uboczu.* Zasada ruchu socjalistycznego, że *„religja stanowi sprawę prywatną"* jednostki, innemi słowy, że niepodobna, by *jakakolwiek organizacja społeczno - polityczna* wkraczała na teren świadomości religijnej, przeżyć religijnych danego człowieka ze swemi postulatami i ze swemi warunkami, — ta zasada wydaje mi się

jedynie słuszną, jedynie rozumną.

Ale *Watykan* stał się w biegu dziejów *czynnikiem politycznym* O tyle, o ile prowadzi pewną określoną politykę, — o tyle *podlega krytyce* nawet *głęboko wierzących* osób.

W *polityce Watykanu,* poczynając od r. 1914, łatwo zauważyć *dwa błędy* jaskrawe, bijące w oczy, uderzające.

Błąd pierwszy — to *niezdolność* do zajęcia

stanowiska „arbitra moralnego"

w toku wojny światowej; błąd ten zalicza się dzisiaj do przeszłości. *Błąd drugi,* świeży i wciąż trwający — to

„flirt" Watykanu

z dyktatorskiemi systemami rządzenia, z całym *prądem faszystowskim* w Europie powojennej. *Watykan* przesadził wartość tego prądu, jego trwałość i jego potęgę. Uległ *sugestji,* jaką i w Polsce usiłowano szerzyć na szpaltach *„Słowa Polskiego"* we Lwowie, w artykułach naczelnych *„Drogi"* i *„Przeglądu Współczesnego";* nie dostrzegł, że chodzi nie o żadną „nową epokę dziejową", ale poprostu

o brutalny odruch reakcji,

która paliła, niszczyła i zabijała *wczoraj* socjalistów, czego *Watykan* podówczas „nie zauważył", podniósł zaś głos protestu dopiero wtedy, gdy represje *Mussoliniego* dotknęły *„Akcji katolickiej" młodzieży...* I znowu rola

„arbitra moralnego"

wymknęła się z rąk, chociaż w r. 1922—1923, i później po zamordowaniu *Matteottiego* wystarczyłoby tylko sięgnąć po nią. Byli tacy *duchowni,* którzy kołatali o to napróżno do wrót *Watykanu...*

Milczenie *episkopatu polskiego* w sprawie brzeskiej stanowiło wyraz tej samej zasadniczo linji postępowania; i tu chodziło w pierwszym rzędzie o

problem moralny;

kraj musiał to milczenie zapamiętać...

**

W *Hiszpanji* biskupi i arcybiskupi popierali „na całego"

dyktaturę gen. Primo de Rivery;

uczestniczyli w niej; bronili jej; zachwalali ją; pokrywali swoim autorytetem kościelnym i nawet *religijnym* wszystkie jej nadużycia, korupcje, represje, przekupstwa. A trzeba pamiętać, *że dyktatura hiszpańska* była daleko mniej *dyktaturą krwawej przemocy* w porównaniu do *Włoch,* a daleko więcej

dyktaturą korupcji i demoralizacji,

jednem słowem — *najgorszą formą rządzenia* ze stanowiska *etyki chrześcijańskiej.*

Rezultat był nieunikniony... Z chwilą załamania się *dyktatury* i *monarchji* nienawiść do rządów obalonych przerzuciła się natychmiast na

„arystokrację" kleru i na zakony.

Oddzielenie kościoła od państwa jest zagadnieniem doktryny; za to napady tłumu na klasztory, pałace biskupie, na mnichów i księży — to był skutek nierozsądnego i bardzo... „materjalistycznego" związania *polityki kleru hiszpańskiego* z polityką *znienawidzonego systemu rządzenia.* Rząd Republikański tamował rozruchy bardzo surowo. Ale *episkopat hiszpański* woli nadal „sympatyzować" z... Alfonsem XIII.

**

Polityka Watykanu postawiła w wielu krajach po wojnie *„na konia dyktatury".* Jeden z teoretyków faszyzmu nazwał *wszystkie* systemy dyktatorskie Europy współczesnej

„ziszczoną religją gwałtu".

Czy może istnieć większa *sprzeczność wewnętrzna,* niż „flirt" przedstawicieli religji Chrystusowej z przedstawicielami „religji gwałtu"?... A jednak owa

sprzeczność wewnętrzna

stała się dla wielu krajów *prawdą życia* w okresie od r. 1922 do r. 1931.

K. Z.

DALSZE ZAOSTRZENIE STOSUNKÓW MIĘDZY RZĄDEM REPUBLIKAŃSKIM A BISKUPAMI HISZPAŃSKIMI

Paryż, 20 sierpnia. (ATE.). Donoszą z **Madrytu,** że sytuacja kościelna znacznie się **zaostrzyła.** Aresztowanie wikarjusza kapitulnego djecezji Vittoria i list pasterski biskupów hiszpańskich przyczyniły się do dalszego zaostrzenia stosunków z Rządem. Rząd madrycki zamierza wszcząć kroki do Papieża, **a nawet ma się nie cofnąć przed zerwaniem stosunków z Watykanem.**

Dymisja Rządu Węgierskiego

ZMIANA OSOB NIE OZNACZA ZMIANY SYSTEMU

We wczorajszym wydaniu warszawskim **„Robotnika"** zamieściliśmy pierwszą wiadomość o dymisji Rządu węgierskiego któremu przewodniczył dotychczas

hr. Bethlen.

Hr. **Bethlen** należał i należy do najbliższych przyjaciół politycznych admirała **Horthy'ego,** regenta i faktycznego dyktatora Węgier.

System rządzenia miał w osobie hr. **Bethlena** jednego z wybitnych kierowników.

DLACZEGO USTĄPIŁ HR. BETHLEN?

Powody **raptownej** dymisji nie są jeszcze całkowicie wyjaśnione. Sam hr. **Bethlen** podaje w wywiadzie, że w grę wchodzą przedewszystkim

zły stan jego zdrowia

i potrzeba wciągnięcia **nowych sił do** walki z

kryzysem gospodarczym.

„Pester Lloyd" wszakże, znany dziennik węgierski, twierdzi — według depeszy PAT-a, **że hr. Bethlen miał stwierdzić publicznie, iż**

zachwianie się

zaufania opinji publicznej do jego systemu rządzenia jest „do pewnego stopnia" faktem prawdziwym.

Hr. **Bethlen** prowadził zaciętą walkę z **opozycją socjalistyczną** i **demokratyczną;** duży żal mają do niego i

legitymiści,

zwolennicy niezwłocznego powrotu na tron **Ottona Habsburga,** syna b. cesarza **Karola.**

NASTĘPCA.

Regent **Horthy** powierzył misję utworzenia nowego Rządu

hr. Julj. Karolyj;

Karolyi należy do tego samego obozu politycznego; nie należy go plątać z **innym**

hr. Karolyi, Michałem,

który odegrał wielką rolę podczas rewolucji 1918 r., obecnie zaś przebywa na emigracji.

STANOWISKO SOCJALISTÓW.

Węgierska Partja Socjalistyczna ogłosiła odezwę, w której stwierdza, że ustąpienie gabinetu **Bethlena** jest jedynie **zmianą osób,** ale nie stanowi bynajmniej

zmiany systemu.

Socjaliści domagają się

rozwiązania parlamentu

i zarządzenia

nowych wyborów

na podstawie powszechnego i **tajnego** prawa głosowania.

Donosi o tym aj. **A.T.E.** Obecne **prawo wyborcze Węgier** przewiduje

głosowanie jawne

w okręgach wiejskich.

Ostatnie wiadomości

DEPESZE — TELEFONY— WIADOMOŚCI RADJOWE

LAVAL I BRIAND UDAJĄ SIĘ DO GENEWY.

Według **„Petit Parisien",** skład delegacji francuskiej na 12-e zgromadzenie Ligi Narodów ma być następujący: **Laval, Briand, Rollin, Francois Poncet i deput. Gignoux.**

W AMERYCE UTWORZONO OLBRZYMI KARTEL NAFTOWY.

Donoszą z Nowego Jorku o **sfuzjonowaniu czterech wielkich przedsiębiorstw naftowych,** z których największem jest **„Sinclair Consolitated Company",** który stanowi własność znanego magnata naftowego **Sinclaira.** Nowe towarzystwo którego nazwa będzie brzmiała **„Commonwealth Petroleum Corporation"** będzie posiadało kapitał zakładowy w wysokości **100 miljonów dolarów.** W instytucji tej **koncentrować się będą interesy handlowe St. Zjedn., Meksyka, Centralnej i Południowej Ameryki, Kanady i Afryki.**

ZAJŚCIA NA GRANICY BUŁGARSKO - JUGOSŁOWIAŃSKIEJ.

Dziennik **„Politika"** donosi że w nocy z 16 na 17 bm. na pograniczu jugosłowiańskiem przy posterunku, noszącym nazwę generała **Jankowica,** zastrzelony został jugosłowiański strażnik graniczny. Wstępne dochodzenie pozwoliło odnaleść w odległości koło 60 mtr. od miejsca, w którem znajdowały się zwłoki, naboje systemu bułgarskiego. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, wywodzi dziennik **strażnik jugosłowiański zastrzelony został przez patrol bułgarski.**

Ten sam dziennik donosi, że ub. nocy strażnicy jugosłowiańscy przy posterunku **Markovo** słyszeli po stronie bułgarskiej strzelaninę i huk eksplodujących bomb. Wedle zeznań wieśniaków, były to demonstracje bułgarskiego posterunku granicznego.

MŁODA DZIEWCZYNA PRZEPŁYNĘŁA BOSFOR.

Donoszą ze Stambułu, że córka ambasadora amerykańskiego w Turcji 22-letnia Anita **Grew** przepłynęła Bosfor w ciągu 5 godzin. W ciągu tego czasu, dzielna sportsmenka przepłynęła przestrzeń 13 km. od morza Czarnego do morza Marmara.

OBRADY „JEWISH AGENCY".

W dniach 17 — 19 bm. obradowała w Zurychu pod przewodnictwem Nachuma **Sokołowa** i przy udziale dr. **Jacobsa** przedstawiciela przy Lidze Narodów egzekutywa **Jevish Agency.** Głównym tematem obrad było położenie polityczne w Palestynie, a w szczególności sprawa rozwoju Palestyny i planu rządu brytyjskiego. Wobec wielkich wydatków, związanych z odbudową tego kraju, postanowiono wysłać do Stanów Zjednoczonych delegację z **Sokołowem** na czele, celem przeprowadzenia wśród tamtejszych Żydów wielkiej akcji na rzecz funduszu odbudowy Palestyny.

IRAK CHCE WSTĄPIĆ DO LIGI NARODÓW.

Do Genewy przybył król Iraku **Faisal.** Celem pobytu króla **Faisalu** jest nawiazanie kontaktu z sekretarjatem Ligi Narodów, jakoteż z mężami stanu z różnych krajów, którzy obecni będą na wrześniowej sesji Ligi Narodów w związku z wstąpieniem Iraku do Ligi Narodów w r. 1932.

NOWY ZATARG CHIŃSKO - SOWIECKI.

W związku z aresztowaniem kilku obywateli sowieckich przez władze mandżurskie Rząd sowiecki polecił **Litwinowowi,** zażądać w jaknajbardziej energiczny sposób zwolnienia aresztowanych i przestrzegania przez władze chińskie postanowień protokułu chabarowskiego. Zastępca Litwinowa **Karachan** odbył w tej sprawie dłuższą konferencję z delegatem chińskiem **Modegui.**

GŁOS ROZPACZY Z PENSYLWANJI

Waszyngton, 20 sierpnia. (PAT.). Gubernator stanu Pensylwania — **Harrisbury Pinchot,** wystosował do prezydenta **Hoovera** list, w którym domaga się zwołania **specjalnej sesji kongresu,** celem zbadania rozszerzającego się ogólnego kryzysu i wynikających z bezrobocia „możliwości poważnych zamieszek". Gubernator zaznacza, że ogólna liczba bezrobotnych w stanie **Pensylwania** wynosi 900.000 osób, czyli ¼ częśćć ogółu pracowników, dodaje, iż zarobki zmniejszają się, kryzys się zaostrza i w wielu okręgach dzieci cierpią na brak dożywienia. Akcja społeczna nie wystarcza dla zwalczenia nędzy, zaś lokalne organizacje filantropijne są skrępowane szeregiem ograniczeń prawnych.

PROCES WALDEMARASA

Według wiadomości z **Kowna** proces

Waldemarasa

trwa w dalszym ciągu. **Sąd Wojenny** prowadzi badania świadków; oskarżeni zeznawali już wszyscy. Część świadków obciąża swemi zeznaniami **Waldemarasa.**

Zachodzą ciągłe scysje pomiędzy **Waldemarasem** o przewodniczącym Sądu.

Bankierzy świata nie wiedzą jak wybrnąć z sytuacji

Międzynarodowa konferencja bankierów w Bazylei zakończyła swoje obrady. **Wskazania praktyczne** potentatów finansowych świata zawierają szereg

„pobożnych życzeń",

jak, naprzykład, podkreślenie, że trzeba **„usunąć depresję".**

W stosunku do sprawy

pomocy finansowej

dla Niemiec konferencja doszła do przekonania, że **kredyty długoterminowe** są w chwili obecnej **niemożliwe.** O ile można zrozumieć treść depesz, konferencja uważa, że przeszkodę główną stanowi

niepewność

sytuacji politycznej w Niemczech, innemi słowy **obawa przed zamachem stanu hitlerowców.**

Akcja oszczędnościowa rządn Egipskiego

Kair, 19.8. (PAT). Rząd egipski uchwalił w dniu dzisiejszym surowe zarządzenia oszczędnościowe, celem utrzymania równowagi budżetowej, która jest zagrożona przez niezwykłą zniżkę cen bawełny, będącej podstawą dochodów państwa. Rząd postanowił zmniejszy ogólne wydatki rządowe o 10 proc., zawiesić wszelkie nowe nominacje personalne na stanowiskach urzędowych i odroczyć wszelkie roboty i inwestycje nie mające charakteru terminowego. **Zmniejszenie płac funkcjonarjuszów państwowych nie jest zamierzone.** Natomiast rząd ma wydać zarządzenia celem ochrony obligacyj ziemskich oraz dopomoże rolnikom, zajdującym się w kłopocie na skutek spadku cen bawełny i zagrożonych procesami przez wierzycieli.

Próba nowego zamachu kolejowego

Berlin, 19.8. (PAT.). Ubiegłej nocy na linji kolejowej Hamburg — Cuxhaven nieznani sprawcy poprzecinali druty telefoniczne oraz pozrywali zapory na przejazdach. Istnieje przypuszczenie, że chodzi tu o nowy zamach kolejowy. Wdrożono niezwłocznie pościg za sprawcami, który nie dał wyników pozytywnych.

Okropne zabójstwa i samobójstwo

Pabjanice pod Łodzią były wczoraj widownią wstrząsającej tragedji. Zamieszkały przy ul. Pięknej 16 21-letni blacharz, Józef Radzyniak, **udusił poślubioną przed rokiem żonę swą 21-letnią Olgę, robotnicę fabryczną i 12-tygodniowe niemowlę, poczem sam popełnił samobójstwo przez powieszenie.** Zbrodnia została wykryta dopiero o godz. 6 po poł. Tragedja miała miejsce na tle nieporozumień małżeńskich. Skutkiem lekkomyślnego i hulaszczego trybu życia Radzyniaka żona jego swego czasu raz już uciekła od niego, obecnie zaś zamierzała ponownie opuścić męża. Zbrodnia wywołała w Pabjanicach ogromne poruszenie. (P. A. T.).

OBRADY CIAŁ KIEROWNICZYCH P.P.S.
RADA NACZELNA
Z.P.P.S.-KONFERENCJA SAMORZĄDOWA

Przypominamy, że prace **Rady Naczelnej** P. P. S. rozpoczną się w dn.

5 września

o g. 11 r.

W dn.

4 września

o g. 11 r. w Sejmie odbędzie się posiedzenie plenarne **Z. P. P. S.,** o g. 5 pp. w sali konferencyjnej Z. Z. K. przy ul. Czerwonego Krzyża 20 obradować będzie **Konferencja Samorządowa P. P. S.**

Problemy istniejące i nieistniejące

I.

„Czas" krakowski, organ „staruszkowaty" naszych konserwatywnych „mężów stanu" zakomunikował Polsce w numerze z dn. 20 sierpnia tonem wyroczni:

„takim problemem wewnętrzno - politycznym, który *nie istnieje,* jest problem określany jeszcze w roku ubiegłym, jako „stopniowa likwidacja systemu pomajowego", dziś określany, jako „bliskie załamanie się systemu pomajowego"...

Problem taki — zdaniem redakcji **„Czasu"** — wogóle **nie istnieje..**

II.

Przypadkowo zachował się w naszem archiwum redakcyjnem numer **„La Suisse"** z września roku 1926. Cała prasa genewska ogłosiła wtedy wywiad z gen. **Primo de Rivera,** dyktatorem Hiszpanji. Gen. **Primo de Rivera** mówił wtedy:

„problem zastąpienia monarchji przez republikę w Hiszpanji *nie istnieje;* tak samo nie wchodzi do dyskusji kwestja przyszłości obecnego Rządu; Rząd ten jest tak trwały, jak żaden inny"....

Problem „likwidacji" dyktatury i monarchji — zdaniem gen. **Primo de Rivera — wogóle nie istniał.**

***

Zaiste, trudną i niewdzięczną jest funkcja **proroka...**

A już **„Czas"** powinien być bardzo a bardzo... ostrożny z proroctwami. Coś tam zgoła dziwacznie „przewidywano" w roku pańskim 1914, 1915, 1916... Jak to się zaczynało?

„waleczne armje Jego cesarskiej i królewskiej Mości oraz naszego dostojnego sprzymierzeńca..."

Spuśćmy zasłonę i udzielmy raz jeszcze dobrej rady:

ostrożnie z proroctwami!

problemy „nieistniejące" stają się niekiedy w tempie błyskawicznym problemami „istniejącemi". całkiem... **namacalnie.**

KOMICZNY „WPADUNEK"

„Kurjer Poranny", nieoceniony w roli przedstawiciela „bojowego" nacjonalizmu, ogłosił wczoraj następującą depeszę PAT-a:

„Dzisiejsza „Danziger Volksstimme" publikuje sensacyjne oświadczenie wybitnego członka angielskiej Labour Party *Newbolda,* który bawił w Gdańsku przez kilka dni w zeszłym tygodniu, że socjaliści angielscy solidaryzują się z socjalistami gdańskimi i uważają tych, którzy z nimi walczą, za swych nieprzyjaciół".

Wrogowie Wasi — pisze *Newbold* — w krótkim czasie będą mogli przekonać się o tym, że tak jest rzeczywiście".

Oświadczenie tiw. **Newbolda** dotyczy napadów **hitlerowców** na gdańskie organizacje robotnicze i represji nacjonalistycznego Senatu Gdańskiego w stosunku do socjalistów i do prasy socjalistycznej.

A **„Kurjer Poranny",** wdziawszy na nos okulary swoiste, proklamuje uroczyście:

„Wrogi front przeciw Polsce tworzą socjaliści..."

Tak brzmi „kurjerowy" tytuł depeszy PAT-a...

Skąd? jak? dlaczego? odkąd to Polska stała się „wrogiem" socjalistów gdańskich? Któż odgadnie, jakiemi szlaku chadza myśl „kurjerowa", zachłystująca się ni przypiął, ni przyłatał własnym pojmowaniem „mocarstwowości".. O, **„Kurjerze Poranny"!...**

SPROSTOWANIE

Do naszego wywiadu wczorajszego z mec. Leonem **Berensonem** wkradł się przykry błąd. Zdanie trzeciej szpalty, piąty wiersz od góry powinno brzmieć:

„Zostaje więc *wykreślona,* co zresztą wynika z całego Rozporządzenia, sama nazwa — *więzień polityczny".*

Słowo: **„wykreślona"** zostało opuszczone".

Kongres Międzynarodówki Włókienniczej
CZTERDZIESTOLECIE NIEMIECKIEGO ZWIĄZKU WŁOKNIARZY
(Od naszego własnego korespondenta)

W niedzielę, **dnia 16 sierpnia r. b.** wieczorem w wielkiej sali Opery (Kroll — Oper) Plac Republiki odbyła się uroczystość poświęcona obchodowi jubileuszowemu **40-lecia istnienia Niemieckiego Związku Włókienniczego.** Sala była wypełniona publicznością, a przedewszystkiem delegatami przybyłymi z za granicy na Kongres, przedstawicielami organizacji niemieckich i zaproszonymi gośćmi.

Ta data r. 1891 — 1931 jubileuszowa ma wielkie znaczenie dla klasy robotniczej Niemiec, jak i dla **międzynarodowego ruchu robotniczego,** bo oto w tej wyjątkowej sytuacji ciężkiej tak politycznej, jak i gospodarczej w Niemczech z okazji Jubileuszu w dniach 14 i 15 sierpnia odbyły się obrady **Rady Generalnej Międzynarodówki Włókienniczej w Berlinie,** a w dniach 17 — 22 sierpnia odbywać się będą obrady **XIII Kongresu Międzynarodówki Włókienniczej.**

Dzięki temu zbiegowi okoliczności robotnicy innych krajów mieli możność brania udziału w jubileuszowej uroczystości w niedzielę.

Uroczystość ta została otwarta występem zespołu **Związku Muzyków bezrobotnych** pod kierownictwem generalnego dyrektora **Scheinfluga.**

Następnie tow. **Schrader** przewodniczący Niemieckiego Związku Włókienniczego, powitał przedstawicieli organizacji zagranicznych i miejscowych oraz w dłuższem przemówieniu scharakteryzował rozwój **Niem. Związku Włókienniczego,** podkreślając, że dawniej czas pracy w przemyśle wynosił **od 12 do 15 godz. dziennie,** płace tyg. od 6 — 13 mk., zatrudnianie dzieci w wieku szkolnym było na porządku dziennym i panował **straszny nieograniczony wyzysk przemysłowców.** To jest — mówi tow. **Schrader** — obraz ogólnego położenia robotników przed 40-ma laty. A obecnie dzięki silnym organizacjom zawodowym zaszła ogromna zmiana; zdobyto **8 godz. dzień pracy,** wprowadzono **umowy zbiorowe,** co pozwoliło **podnieść** odpowiednio **płace i uregulować warunki pracy,** zdobyto dla robotników własne prawa w fabrykach, jak **Rady Załogowe; Zakaz zatrudniania dzieci — młodocianych** i wiele innych różnych zdobyczy. Obecnie klasa robotnicza musi walczyć o utrzymanie tych zdobyczy Związku. Cel założycieli Związku nie jest w całości osiągnięty, a jednak od 1891 r. w ciągu 40 lat zrobiono wielki **krok naprzód,** i dalej walkę podjętą będziemy prowadzić.

Tow. T. **Shaw,** generalny sekretarz **Międzynarodówki Włókienniczej** (witany owacyjnie) imieniem **Międzynarodówki i włókniarzy angielskich** złożył pozdrowienia wszystkim delegatom i gościom zagranicznym, w krótkim przemówieniu złożył życzenia jubileuszowe **Niemieckiemu Związkowi Włókienniczemu,** jako jednemu z najwierniejszych w **Międzynarodówce.** Przemówienie swoje tow. **Shaw** najpierw wygłosił w języku angielskim, następnie francuskim i niemieckim.

Następnie odbyła się **część artystyczna** programu; występował zespół **Związku Muzyków i Chórów.**

Cała uroczystość wypadła **imponująco** i wywarła duże wrażenie na obecnych delegatach.

***

Dnia 17 sierpnia w jednej z sal Opery został otwarty **Kongres Międzynarodówki Włókienniczej.** Sala jest udekorowana sztandarami 12 państw, biorących udział w Kongresie (Anglja, Niemcy, Belgja, Czechosłowacja, **Polska,** Austrja, Szwecja, Holandja, Szwajcarja, Finlandja, Norwegja, Francja). Bierze udział w obradach 120 delegatów Zw. Włókienniczych, wielu przedstawicieli różnych instytucji robotniczych i władz rządowych oraz gości zaproszonych.

Kongres otworzył tow. **Schrader** okolicznościowem przemówieniem, witając zebranych delegatów i przedstawicieli odnośnych organizacji i władz. Tenże tow. **Schrader** przewodniczył na pierwszem posiedzeniu Kongresu.

Kongres powitali przedstawiciele Ministerstwa Pracy i miasta Berlina oraz tow. **Wels** imieniem Socjalnej Demokracji Niemiec, tow. **Müller** imieniem Centrali niemieckich związków Zawodowych, zaś imieniem **Międzynarodowej Federacji Związków Zawodowych** tow. **Schevenels** i Międzynarodowego Biura Pracy ob. **Staal.**

Specjalnie zasługuje na podkreślenie przemówienie tow. **Welsa,** przewodniczącego partji S. D. Podkreślał on konieczność współdziałania Zw. Zawodowych z partjami socjalistycznemi wszystkich krajów.

Dalej mówił on o **walce z faszyzmem** i kładł specjalny nacisk na niedopuszczenie do zwycięstwa dyktatury faszystowskiej w Niemczech, jak i w innych krajach.

Mowa była przyjęta burzą oklasków.

Antoni Szczerkowski.

Wolne Miasto Gdańsk
POSIEDZENIE SEJMU. OSTRA MOWA TOW. GEHLA
USTAWA O PEŁNOMOCNICTWACH DLA SENATU

Gdańsk, 20 sierpnia (PAT).

Onegdaj na tydzień przed wyznaczonym terminem, zwołane zostało poraz pierwszy po ferjach wakacyjnych posiedzenie **Sejmu gdańskiego.** Przyśpieszenie terminu otwarcia sesji nastąpiło na skutek konieczności możliwie najszybszego załatwienia ustawy, dotyczącej nowych, niezmiernie szeroko ujętych **pełnomocnictw dla Senatu** w zakresie gospodarki finansowej.

Pierwszy punkt **porządku dziennego** poświęcony został pierwszemu czytaniu projektu tej ustawy podczas którego dłuższe expose wygłosił senator Finansów **Hoppenroth.**

Przemówienie **senatora Skarbu** przerywane było niejednokrotnie głosami opozycji.

Po senatorze Skarbu zabrał głos socjalista **Gehl,** którego spokojne a jednocześnie obfitujące w ścisłą argumentację przemówienie miało na celu wykazać **całkowite bankructwo dotychczasowej polityki Senatu we wszystkich dziedzinach.** W szczególności **Gehl** podkreślił kompletne „fiasco" polityki zagranicznej Gdańska **w stosunku do Polski,** z którą żadne pertraktacje absolutnie nie zostały przez Senat nawiązane, pomimo buńczucznych w tym kierunku zapowiedzi. Nawiązując do ostatniego incydentu, **Gehl** wykazał, że w wigilję sesji genewskiej Senat dzięki swej nieudolności staje odosobniony, „rozbiwszy całą porcelanę i niema już nic do bicia".

Przemówienie **Gehla** wysłuchane zostało na ławach senackich z uwagą, lecz również z **wielkiem zakłopotaniem,** szczególnie w chwili, gdy poruszył on sprawę ostatnich zajść.

Po odczytaniu dłuższej deklaracji partyj rządowych, w której m. in. podkreślono konieczność uzyskania koncesji ze strony Polski, i po przemówieniach socjalisty **Brühla,** któremu po trzykrotnem przywołaniu do porządku za zbyt ostre wyrazy pod adresem Senatu i partyj prosenackich, odebrano głos, oraz jeszcze jednego komunisty, **ustawa została przyjęta w pierwszem czytaniu.**

Strajk powszechny Arabów w Palestynie
MA WYBUCHNĄĆ 23 SIERPNIA

Z **Jerozolimy** donoszą że **Egzekutywa arabska** zapowiedziała proklamowanie

strajku powszechnego

w całej **Palestynie** na niedzielę 23 sierpnia.

W dniu strajku Egzekutywa uda się w pełnym składzie do Wysokiego Komisarza **Chancellora** i wręczy mu protest:

1) przeciwko zbrojeniu kolonji żydowskich,

2) przeciwko przyznaniu prawa zamieszkania w Palestynie tym Żydom, którzy przybyli z ominięciem przepisów o immigracji.

Podniecenie obustronne — i żydowskie, i arabskie — jest bardzo wielkie.

CO SŁYCHAĆ Z BRAKIEM WODY W STOLICY

We środę wieczór zdołano o tyle oczyścić filtry i zwiększyć ich wydajność, że można było w czwartek rano uruchomić na stacji filtrów trzy pompy tłoczące wodę do sieci na ogólną liczbę czterech, stale czynnych podczas dnia. Pompy te winny zapewnić zasilanie w wodę parteru i trzech pięter. Ponieważ jednak mieszkańcy obawiają się, ponownego braku wody i czynią wielkie zapasy, woda miejscami nie dochodzi do 3 piętra.

Ostatnia pompa będzie uruchomiona w piątek lub sobotę.

Najdalej więc w sobotę brak wody zostanie usunięty, niewiadomo tylko czy winowajcy katastrofy zostaną również usunięci i przeniesieni w zasłużony stan spoczynku.

Pierwsza polska łódź podwodna w Gdyni

Wczoraj przybyła do Gdyni pierwsza polska łódź podwodna **„Ryś".**

Łodzi podwodnej towarzyszyły torpedowce polskie z kontrtorpedowcem **„Wichrem"** na czele.

Na spotkanie wypłynęły okręty wojenne, parowce, jachty i kutry rybackie.

PRZEGLĄD PRASY

O CO WŁAŚCIWIE CHODZI.

„Gazeta Polska" polemizuje z **„Gaz. Warszawską"** i **„Kurjerem Warszawskim"** w sprawie ostatniego okólnika Min. Skarbu zakazującego urzędnikom udzielania prasie zwłaszcza jakichkolwiek informacji.

„Gazeta Polska" przy okazji wygłasza kazanie na temat „plotkarstwa" przedmajowego i „szkód", jakie z tego powodu jakoby wynikły dla Państwa.

My, jako ludzie materjalistycznego pojmowania dziejów, nie będziemy sprawy owijać w bawełnę i pozwolimy sobie powiedzieć, o co właściwie chodzi inspiratorom zarządzenia Min. Skarbu, który zarządzenie owe w najlepszej wierze podpisał, nie zdając sobie sprawy, że chodzi tu poprostu o **monopol informacyj.**

W całej tej walce z rzekomem plotkarstwem chodzi o to tylko, aby z żadnego ministerjum, z żadnego urzędu nie przedostała się żadna wiadomość, na którą wyłączne prawo ma pułkownikowska agencja **„Iskra".**

Poco więc ludziom oczy mydlić?!

EPIDEMJA SAMOBÓJSTW.

„Nowe słowo" zastanawia się nad epidemją samobójstw, która szczególnie przybrała na mocy od chwili spotęgowania się kryzysu gospodarczego. **„Nowe Słowo"** objaw ten uważa za dowód słabości. „Osłabliśmy też w walce o byt" — pisze i doradza:

„Zaprzestanie walki życiowej — samobójstwo — jest to rzucenie wszystkich trosk i kłopotów na barki pozostałej rodziny, jest to nielitościwy krok wobec najbliższych tak kochanych przez całe życie istot.

Samobójstwo — to nerwy słabe, a nie ratowanie swego honoru.

Głowę do góry, dalej do walki życiowej, przetrwajmy!

Kończyć samobójstwem — doprawdy nie warto!!"

Uwaga niewątpliwie słuszna, ale wątpimy czy rada ta odniesie jakikolwiek skutek. Ci, którzy noszą się z zamiarami samobójczemi, którzy już nie znajdują żadnego innego wyjścia, poza wyjściem... z życia, tym już nerwy nie pozwalają czytać wywodów **„N. Słowa",** tembardziej nie przeczytają ich ci, co już wszelkie rachunki z życiem w dobie „radości życia" krótko i stanowczo pokończyli.

RYCHŁO W CZAS.

Pan S. H. z **„Naszego Przeglądu"** dopiero dzisiaj po pięciu latach istnienia „sanacji" zauważył sprzeczności w tym obozie z nieprawdziwego zdarzenia.

Sprzeczność tę zauważył bystrooki p. S. H. w dziedzinie stosunku do sprawy mniejszości narodowych. „Rozpoczyna od tezy lewicowej — skarży się p. S. H. — a kończy na tezie endeckiej".

Pomimo tak „nieprzyjemnego" zakończenia p. S. H. nie zraża się do „sanacji", lecz delikatnie strofuje i poucza jak dziecko, które w naiwności ducha zbłądziło.

„Sanacja powinna, nie oglądając się na pokusy endeckie, kroczyć dalej mądrze obraną drogą — drogą porozumiewania się z narodem ukraińskim i innemi mniejszościami w osobie prawowitych przedstawicieli ich kierunków pojednawczych i umiarkowanych".

Którą to drogę, jeśli wolno zapytać, nazywa p. S. H. „mądrze obraną?" Może drogę słynnej „pacyfikacji?" I jakiegoż to „porozumiewania się" oczekuje p. S. H. z mniejszościami narodowemi od obozu, w którym obok pp. **Wiślickiego** i rabina **Lewina** siedzą tej miary „przyjaciele" p. S. H. i wogóle mniejszości narodowych, co pp. **Sadzewicz, Skrudlik i Jaxa - Chamiec?**

X. Y. Z.

Firma Kijewski i Scholtze obniża płace o 25 proc.

Fabryka nawozów sztucznych **Kijewski i Scholtze** na Targówku, zatrudniająca obecnie 20 robotników z dniem 13 bm. zapowiedziała robotnikom na 14 dni naprzód **obniżkę płac o 25%.** Na nowych warunkach mają być przyjmowani nowi robotnicy, gdyż fabryka rozszerza produkcję.

Robotnicy **nie przyjęli do wiadomości** obniżki płac i zwrócili się do Związku o podjęcie kroków w tej sprawie.

Zaznaczyć należy, że w bież. r. robotnicy już raz zgodzili się na obniżkę płac o 7%, i dlatego nie mogą się zgodzić na dalszą obniżkę płac o 25%.

SEJMIK POWIATOWY W RADOMSKU OTACZA OPIEKĄ DEFRAUDANTÓW

Sołtys wsi Brzezinki, gm. Kobiele, Jan **Grabny** zdefraudował pieniądze podatkowe za rok 1929 w sumie 1275 zł. 92 gr. Zdawałoby się, że sprawa jest prosta: należy zawiadomić o nadużyciu urząd prokuratorski i zabezpieczyć należność na majątku defraudanta. W tym jednak wypadku stało się inaczej. Widocznie p. **Grabny** miał możnych protektorów.

DEFRAUDANT WYKRĘCA SIĘ SIANEM.

Znaleźli się ludzie, którzy uważali, że kradzież tak dużej sumy, to drobiazg, kto wie — może nawet zasługa. No i odpowiednio zaopiekowali się p. **Grabnym**. Mianowicie wójt gminy Kobiele Karol **Sikora** zwołał zebranie gromady i zaproponował, żeby sprawy nadużyć nie oddawać prokuratorowi. Po burzliwej dyskusji przyjęto wniosek nie kierowania sprawy na drogę sądową, a **Grabnemu** wyznaczyć termin zwrotu pieniędzy.

Między głosującymi za tym projektem był również defraudant.

SEJMIK W OBRONIE KRADZIEŻY.

Nie ulega wątpliwości, że taka uchwała była niezgodna z prawem a nawet karalna i że władza nadzorcza czyli w tym wypadku Wydział Powiatowy Sejmiku w Radomsku powinien był uchwałę zawiesić, a winnych pociągnąć do odpowiedzialności. Stało się jednak inaczej. Wydział Powiatowy nietylko tego nie uczynił, ale poszedł w bezprawiu jeszcze dalej. Oto zatwierdził karalną przez prawo uchwałę i polecił gminie ściągnąć z mieszkańców wsi Brzezinki sumę 1275 zł. 92 gr., zdefraudowaną przez nieuczciwego sołtysa, a zapłaconą już raz przez mieszkańców wsi.

WIEŚ MUSI PŁACIĆ PO RAZ DRUGI.

I to już jest szczyt bezczelności w „interpretowaniu" swych uprawnień przez Wydział Powiatowy Sejmiku. Niezamożni mieszkańcy wsi są zmuszani do płacenia po raz drugi podatków wraz z odsetkami.

Na pociechę Wydział Powiatowy dodaje, że „gromada ewent. należności swej dochodzić będzie mogła od Grabnego na zwykłej drodze sądowej".

Od tej niesłychanej decyzji gromada złożyła odwołanie do Wydziału Samorządowego Województwa w Łodzi, który — mamy nadzieję — pouczy Wydział Powiatowy Sejmiku oraz wójta, jak należy te sprawy załatwiać.

Z SĄDÓW

PO SKAZANIU CIUMY

Przed kilkoma dniami podaliśmy wiadomość o tym, że **Sąd Apelacyjny** w Warszawie **zatwierdził** wyrok Sądu okręgowego, skazujący na **10 lat więzienia Ciumę** za zabójstwo tow. **Stan. Gmurskiego.**

W toku przewodu sądowego zupełnie niesłusznie przedstawiono sprawę tak, jakgdyby tragedja powstała na tle **zazdrości.** W rzeczywistości tow. **Gmurski** stanął w obronie jednej z towarzyszek, którą napastował ów **Ciuma**; starcie skończyło się **morderstwem.**

Prosimy naszych towarzyszy, by zechcieli nas na **przyszłość** uprzedzać zawczasu o takich sprawach sądowych, które wymagałyby z naszej strony nie zadawalniania się danemi przewodu są dowego.

ZA ZABÓJSTWO W PRUSZKOWIE

W sądzie okręgowym rozpatrywano wczoraj sprawę zabójstwa dokonanego przed rok'em w Pruszkowie.

Na ławie oskarżonych znalazł się **Stanisław Miszkorowicz** mieszkaniec Pruszkowa, który któregoś wieczoru został zaalarmowany podejrzanemi szmerami do okna. Myśląc, że ktoś włamuje się koło mieszkania, **Miszkorowicz** zagroził, że będzie strzelał. Szmery nie ustały, wobec czego Miszkorowicz strzelił dwukrotnie ...wszystko ucichło, ale jakież było przerażenie **Miszkorowicza**, gdy przekonał się, że zabił człowieka. Zab'tym okazał się **Cz. Kozioł**, który będąc pijanym, stukał do okna **Miszkorowicza** przez pomyłkę zamiast do okna sąsiadującej z **Miszkorowiczem** swojej narzeczonej.

Sąd okręgowy skazał **Miszkorowicza** za przekroczenie obrony koniecznej na 10 m'esięcy więzienia. **I. K.**

JAK URATOWANO DESPERATKĘ ZNAJDUJĄCĄ SIĘ NAD PRZEPAŚCIĄ?

Mrożące krew w żyłach widowisko mieli wczoraj w południe przechodnie i lokatorzy domów na ul Nowolipie między ulicą Przejazd i Karmelicką. Oto z okna mieszkania frontowego na 3 piętrze, zajmowanego przez handlującą Maszę Korzeniowską (Nowolipie 10) wyszła na czeroki gzyms, chcąc wyskoczyć, służąca K., 17-letnia Anna Maliszewska. Opuściła się ona i gdy miała już runąć na ulicę, natrafiła nogami na drugi węższy gzyms, znajdujący się o półtora metra nad oknem mieszkania Nuty Goldflama na 2 piętrze. W tym momencie desperatka odzyskała nagle chęć do życia. Puściła przeto ręce i usiadła na gzymsie. Widok ten w jednej chwili zgromadził licznych przechodniów, kobiety i dzieci zaś zaczęły przeraźliwie krzyczeć, wzywając ratunku. Wtedy z mieszkań parterowych zaczęto wynosić i układać na chodniku i w rynsztoku poduszki, pierzyny, koce, kołdry i materace. Tymczasem do mieszkania Korzeniewskiej wpadły 4 osoby i przystąpiły do akcji ratunkowej, Moniek Goltater, właściciel zakładu fryzjerskiego (Nowolipie 14), początkowo podał sznur, lecz desperatka nie chciała go chwycić. Po chwili G. zdjął **powłokę** z pierzyny, zrobił na końcu supeł i opuścił. Wtedy M. podniosła prawą rękę i złapała się powłoki. Dozorca domu Stanisław Szymański dopomagał Goltaterowi w tej akcji. Obaj oni byli przechyleni do tego stopnia, że tylko nogi zwisały im na parapecie. Za nogi przytrzymywali Józef Lindorf i Jan Litwin. Ostatnich zaś trzymało kilkanaście osób, tworząc żywy łańcuch. Wkrótce przybyła straż ogniowa, zaa'armowaná przez inkasenta zakładów gazowych. Jeden ze strażaków, udawszy się do mieszkania stwierdził, iż uratowana desperatka, jeszcze przed zam'erzonym skokiem, **napiła się nieznanej trucizny.** Wobec tego wezwano Pogotowie, które przewiozło Maliszewską do szpitala Wolskiego. Gdy dzielni ratownicy z Goltaterem na czele wyszli na ulicę, zgromadzony tłum zgotował im żywiołową owację. Zaznaczvć należy, że w momencie, gdy młodociana desperatka stanęła na gzymsie, a nastepnie usiadła, zaczęły odpadać kawałki tynku. Była obwa, że lada chwila cały gzvms oberwie się a z nim runie desperatka. Niedoszła samobójczyni pozostawiła kartke treści następującej: „Proszę państwa podać adres moim rodzicom, poczta Małkinia, gmina Prostv, wieś Złotki, Józef Maliszewski". Moi kochani rodzice, żeby tu byli, to ja bardzo proszę, niech mnie ostatni raz widzą, chociaż to nie prawda, niech wiedzą o co chodzi. Rzeczy moje są na ul. Nowolipie 7, m. 38". Powód targnięcia się na życie następujący: Z autcmatu gazomierza, po oberwaniu plomby zginęło 12 zł., co stwierdził przybyły wczoraj inkasent. Właścicielka mieszkania rzuciła podejrzenie na Maliszewską. Ostatnia nie przyznała się do przestępstwa, oświadczając, iż zrobiła to prawdopodobnie koleżanka jej. Zaznaczyć należy, że przez cały czas wspomnianego wypadku nie było wcale policji.

CO SŁYCHAĆ NA ŚWIECIE

KATASTROFA KOLEJOWA W LENINGRADZIE.

W pobliżu Leningradu nastąpiło zderzenie dwóch pociągów osobowych. 14 wagonów i lokomotywa uległy całkowitemu zniszczeniu. 7 osób zostało zabitych.

LINDBERGH PRZYLECIAŁ JUŻ DO KIOTO.

Donoszą z Tokjo że pułk. Lindbergh odbywający lot naokoło świata, wylądował na półwyspie Kioto. Podczas przelotu z Alaski do Japonji — Lindbergh był zmuszony do dwukrotnego lądowania, raz z powodu defektu motoru na wschodniej Kamczatce, drugi raz z powodu mgły na wyspach Kurylskich.

NIEZWYKŁY WYPADEK LOTNICZY.

Wczoraj po południu nad Paryżem i okolicami przeszła gwałtowna burza. W Neuilly spadł w czasie burzy samolot. Lotnik, który pozostał w aparacie odniósł rany. Natomiast mechanik wyskoczył ze spadochronem i spadł na dach jednego z domów w dzielnicy Montmartre.

Spadochron zaczepił się o dach domu, a lotnik zawisł na wysokości 5-go piętra, zdołał jednak dostać się przez okno do pustego lokalu, w którym znaleziono go ciężko rannego.

POŻARY NA CZESKIM ŚLĄSKU.

We wsi Kossarzyska pod Jabłonkowem wybuchł pożar od którego spłonęły 3 gospodarstwa. W płomieniach znalazło śmierć 2 śpiących chłopców w wieku 7 i 10 lat; dwie ciężko poparzone osoby odwieziono do szpitala wojewódzkiego w Cieszynie.

Tej samej nocy wybuchł pożar w Nawsiu koło Jabłonkowa, ofiarą którego padła 18-letnia córka gospodarza.

Przeprowadzone dochodzenia wykazały, że pożary były w obu wypadkach dziełem zbrodniczej ręki.

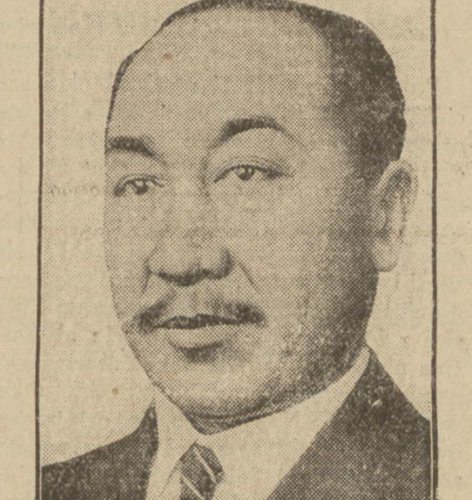
WYSTAWA PRASY KOMUNISTYCZNEJ W MOSKWIE.

W Moskwie odbyło się uroczyste otwarcie wystawy międzynarodowej prasy komunistycznej. Na wystawie tej przedstawiono rozwój prasy komunistycznej w całym świecie. Specjalny dział zawiera nielegalne pisma komunistyczne, wydawane w Polsce w języku polskim, ukraińskim białoruskim i żydowskim. Znaczną część wystawy zajmuje dział krajów kolonjalnych, Zebrano tam nielegalne pisma komunistyczne, wydawane w Indjach w Indochinach, w Persji, oraz na bliskim Wschodzie.

„PROLOG W HISZPANJI".

Były komisarz oświaty **Łunaczarski** napisał nową sztukę propagandową pod nazwą: **„Prolog w Hiszpanji".**

TSIANG TSO PING

poseł chiński w Berlinie został odwołany.

ZAKŁADY PHILIPSA znowu zwalniają pracowników

Po ostatnich redukcjach pracowników fabrycznych i biurowych, które wyniosły

20% całego zespołu pracowniczego Polskie Zakłady **Philipsa** w Warszawie przy ul. Karolkowej wymówiły pracę nowej partji, wynoszącej

10% ogółu pracowników.

Razem w Zakładach Philipsa zwolniono **200 osób.**

Wiadomości z całego kraju

SAMOBÓJSTWO EMIGRANTA Z PRUS
Napróżno bijemy na alarm

Pisaliśmy kilkakrotnie o strasznem położeniu emigrantów polskich w Niemczech, którzy, pozbawieni pracy, **ZOSTAJĄ WYDALENI Z GRANIC PAŃSTWA NIEMIECKIEGO, JAKO NIEPOŻĄDANI OBCOKRAJOWCY,** a wobec nieratyfikowania dotychczas zawartej niedawno umowy **O UBEZPIECZENIACH SPOŁECZNYCH** między Polską a Niemcami — w dalszym ciągu

NIE OTRZYMUJĄ ŻADNEGO ZASIŁKU!

A „sanacyjne" sfery zajęte uroczystościami i obchodami „radosnej twórczości", zbierające składki na różne tablice pamiątkowe, pomniki i pocztówki imieninowe, nie mają widocznie dość czasu, by zająć się klęską, jaka spada na

ŻYJĄCYCH LUDZI PRACY.

Cóż znaczy śmierć z głodu biednego sezonowca? Byle oni — „elita" żyli i pobierali, dla dobra Polski oczywiście, „tysiączne renumeracje!

Tragiczną ilustracją tego, co piszemy powyżej, jest

SAMOBÓJSTWO JEDNEGO Z TAKICH NIESZCZĘSNYCH WYGNAŃCÓW W POW. SŁUPECKIM.

Niejaki LEON SKODAKIEWICZ, emigrant z Prus, przed 3 miesiącami został wysiedlony z Niemiec, gdzie pracował przez przeszło 30 lat. Ostatnio został wysiedlony, jako

„NIEPOŻĄDANY KRAJOWIEC".

Wrócił do Polski... A TU DAREMNO KOŁATAŁ O PRACĘ, LUB O JAKĄKOLWIEK POMOC!... WRESZCIE ZROZPACZONY CZŁOWIEK, WIDZĄC, ŻE NIEMA DLA NIEGO ŻADNEGO RATUNKU.

OTRUŁ SIĘ!

Dopiero po wielu dniach samobójstwo to wyszło na jaw. Jeden z chłopów we wsi GARLIKÓW zauważył, iż pies ciągnie jakiś but, w którym... ZNAJDUJE SIĘ PISZCZEL LUDZKI, OKRYTY GNIJĄCEM CIAŁEM...

Poszukiwania doprowadziły do znalezienia w krzakach zwłok w stanie zupełnego rozkładu. Jak okazało się, BYŁ TO TRUP SKODAKIEWICZA!

Czy Ministerjum Pracy jest na urlopie?

Czy zajmie się wreszcie ktoś z tych, co ponoszą odpowiedzialność za takie wypadki, jak powyższy, dolą robotników polskich, wydalonych z Niemiec?

A możeby tak śpiące M. S. Z. wystąpiło do władz niemieckich z notą w sprawie wydaleń robotników polskich, którzy lata całe pracowali na pruskich „junkrów"! Wszak M. S. Z. pisało noty w sprawie artykułów umieszczanych w prasie niemieckiej, które nie miały zaszczytu podobania się sanacji,

a teraz milczy!

BEZROBOCIE NA GÓRNYM ŚLĄSKU
Zamknięcie huty szkła w Orzeszu

Właściciel huty szkła w **ORZESZU ZWOLNIŁ — BEZ ZEZWOLENIA** komisarza demobilizacyjnego (!) — **CAŁĄ ZAŁOGĘ, NIE DOTRZYMUJĄC NAWET TERMINU WYPOWIEDZENIA I NIE WYPŁACAJĄC ROBOTNIKOM ZALEGŁYCH ZAROBKÓW.**

Huta została zamknięta, piece zgaszone.

KILKUSET LUDZI UTRACIŁO W TEN SPOSÓB PRACĘ.

Sprawą tą winien zająć się komisarz **demobilizacyjny.**

CORAZ GORZEJ!
280 robotników cementowni w Szczakowej poszło na bruk!... Groźba dalszych redukcji w hucie szkła!

Piszą nam ze **Szczakowej:**

Zaledwie fabryka cementu w **Szczakowej** została uruchomiona (choć nie wszyscy robotnicy powrócili do pracy po ogólnej redukcji, jaka była przeprowadzona w zimie już nastąpiły od dn. 15 sierpnia **nowe redukcje**, obejmujące **280 robotników.** W dodatku istnieje obawa że za temi redukcjami pójdą dalsze!

W dodatku ludzie ci, nie mając przepracowanego odpowiednio długiego okresu czasu, **nie będą mogli korzystać z zapomóg i pozostaną na zimę bez żadnych środków do życia!**

Nie lepiej przedstawia się sytuacja w **hucie szkła**, o której pisał „Robotnik" obszernie przed kilku dniami. I tutaj istnieje **poważna groźba redukcji!**

Huta szkła w **Szczakowej** na przejściu z produkcji szkła dmuchanego na produkcję szkło maszynowego przed trzema laty zrobiła — jak pisaliśmy — świetny interes, tworząc kartel i wciągając pozostałe huty po to, by je zupełnie unieruchomić. **Obecnie doszło do tego, że jedynem siedliskiem produkcji szkła szybowego pozostała Szczakowa, gdyż huty w innych miastach na Górnym Śląsku są nieczynne.**

Uruchomiona została jedynie przez grono kupców szkła szybowego huta w **Jaśle**, wyrabiająca **szyby dmuchane!**

Skutkiem racjonalizacji, **kilkadziesiąt setek fachowych robotników zostało rzuconych na pastwę losu wraz z rodzinami, natomiast ceny szkła poszły kolosalnie w górę.**

Obecnie i tu magazyny są pełne zbytu niema i grożą **dalsze redukcje!!**

Coraz gorzej!

SAMOBÓJSTWO KUPCA KRAKOWSKIEGO Z POWODU KRYZYSU

W nocy z poniedziału na wtorek, o godz. w pół do pierwszej, rozległ się na plantach krakowskich w pobliżu kinoteatru „Wanda" strzał rewolwerowy.

Jak się okazało „popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru w prawą skroń **Aleksander Gerber**, lat 54, kupiec, obywatel czesko - słowacki, zamieszkały w Krakowie.

Gerber, skutkiem pogarszającego się z dniem każdym kryzysu ekonomicznego popadł w olbrzymie trudności finansowe i w samobójstwie postanowił szukać „wyjścia" z ciężkiego położenia, powiększając liczbę ofiar szalejącego kryzysu.

Lekarz stwierdził zgon Gerbera.

ARESZTOWANIE KASJERA SĄDU OKRĘGOWEGO WE LWOWIE.

We Lwowie aresztowany został kasjer Okręgowego Sądu Karnego. Romuald **Dembiec.**

Oskarżony on jest o dokonanie malwersacji na sumę 40 tysięcy złotych.

WŁAMANIE DO FIRMY BERSON W KRAKOWIE.

Do biur firmy „Berson" w Krakowie dokonano zuchwałego włamania.

Złodzieje dostali się do wnętrza od strony podwórza przez wybite okno, po wyłamaniu krat. Rozprużyli kasę, zabrali z niej około **25 tysięcy zł.** Zbiegli nie pozostawiwszy śladów, ale po kilku godzinach poszukiwań policja zatrzymała podejrzanego o to włamanie, znanego już z szeregu kradzieży, **Romana Michalskiego.**

Michalski zaczął uciekać, strzelając po drodze kilkakrotnie do policji i do publiczności, która go chciała ująć.

W końcu gdy bandycie zaczął się rewolwer, poddał się — i został aresztowany. Policja zorganizowała pościg za jego wspólnikami.

WYROK NA OSZUSTÓW.

Przed sądem grodzkim w Poznaniu odbył się proces członków oszukańczego „**Stowarzyszenia robotników zachodniej Polski**", którzy pod pozorem wyszukiwania posad dla pozbawionych pracy, nabierali ludzi na znaczne nieraz sumy.

Skazani zostali: **Borowczyk** na 3 lata więzienia, **Kutner** na 13 miesięcy więzienia, **Pikla** na 8 miesięcy więzienia.

SEKRETARZ GMINY OLCHOWIEC (POW. CHEŁMSKI) SAMOWOLNIE PODWYŻSZAŁ PODATKI.

Sekretarz gminy **Olchowiec**, pow. chełmski, **Józef Sobieszczański**, samowolnie podwyższył stawki t. zw. „podatku gruntowego" i w ten sposób „zarobił sobie"... przeszło 25 tysięcy złotych.

Gdy oszustwo to wyszło na jaw, pomysłowy sekretarz osadzony został w więzieniu.

10-LETNI CHŁOPIEC ROZERWANY NA KAWAŁKI.

Na pastwisku w **Świętelni** 10-letni chłopiec znalazł granat armatni. Podczas manipulowania nastąpiła eksplozja, skutkiem której chłopiec rozerwany został na kawałki. Pasące się na pastwisku bydło częściowo zostało zabite, częściowo zaś poranione.

Z ŻYCIA PARTJI

WARSZAWSKA ORGANIZACJA P. P. S.

EGZEKUTYWA W. O. K. R. P. P. S. podaje do wiadomości Komitetom Dzielnicowym i ogółowi towarzyszy, że powstało Koło P. P. S. pracujących w przemyśle drzewnym, oraz koło P. P. S. szewców. Towarzysze pracujący w tej gałęzi zechcą się zarejestrować w sekretarjacie W. O. K. R. Długa 19.

Jednocześnie wzywa się komitety dzielnicowe, by przysyłały spis towarzyszy pracujących w przemyśle drzewnym i w rzemiośle szewckim.

W PIĄTEK

odbędą się zebrania na dzielnicach dla członków partji, sympatyków i zaproszonych gości. Początek o godz. 7 wiecz.

WOLA (Wolska 44) — referuje tow. sen. **Kłuszyńska** na temat „O Kongresie Międzynarodówki Socjalistycznej w Wiedniu“.

JEROZOLIMA (Leszno 53) — ref. tow. **Krzesławski** n. t. „Rewolucja w Hiszpanji“.

PRAGA (Targowa 44) — ref. tow. red. **S. Niemyski.**

MARYMONT (Krasińskiego 12) — ref. tow. **Z. Nowicki** n. t. „Zagadnienia socjalizmu“.

MOKOTÓW (Chocimska 23) — ref. tow. dr. **Kielski** n. t. „Uspołecznienie środków produkcji“.

POWIŚLE (Czerwonego Krzyża 20) — ref. tow. red. **Stefanowski.**

POWĄZKI (Dzielna 95) — ref. tow. **L. Winterok.**

CZERNIAKÓW (Nowosielecka 1) — ref. tow. adw. **J. Słopnicki.**

NOWE BRUDNO (Siedzibna 5) — ref. tow. **S. Garlicki.**

OCHOTA (Przemyska 18) — ref. tow. adw. **S. Benkiel.**

Ruch kult.-oświatowy

SEKRETARJAT R. T. S. S. przyjmuje interesantów codziennie od 5 do 7 w lokalu własnym, ul. Leszno 53, jak również i zapisy na kolonje letnie.

Organizacja Młodzieży T. U. R.

KOŁO IM. ST. WORCELLA (Leszno 53). Ogólne zebranie członków Koła odbędzie się w sobotę, dnia 22.8 b. r. o godz. 7 wiecz. Na porządku dziennym sprawy organizacyjne, oraz referat tow. Szymkowskiego na temat: „Zadania naszej organizacji w chwili obecnej“.

KOŁO IM. ST. WORCELLA (Leszno 53). Zebranie sekcji samokształceniowej odbędzie się w poniedziałek, dnia 24.8 b. r. o godz. 8 wiecz. z referatem tow. Dąbrowskiego o „Społeczeństwie socjalistycznem“.

NASZA RUBRYKA

Poszukiwanie pracy

PIELĘGNIARZ z 11-letnią praktyką poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Adres: Piękna 19 m. 10 w godzinach popołudniowych.

SZYJĘ PO DOMACH TANIO; REPERUJĘ, PRZERABIAM BLUZKI, SZLAFROKI i t. d. Mogę być do większego dziecka. Adres: Żelazna 41 m. 9.

SZUKAM ZAJĘCIA GOSPODYNI LUB KUCHARKI; może być na wyjazd. Adres: Kopińska 1 (Ochota) u Piotra Karpińskiego.

NAUCZYCIELKA poszukuje pracy, najchętniej w przedszkolu, albo wychowawczą w bursie. Poważne referencje. Łaskawe zgłoszenia do Administracji „Robotnika“ pod „Pracowita“.

MECHANIK poszukuje jakiejkolwiek posady. Zna języki: francuski, niemiecki, czeski, włoski, hiszpański, flamandzki, arabski. Zgłoszenia do Redakcji dla **S. Karpyty.**

TAPICER, b. czeladnik pierwszorzędnych firm poszukuje pracy. Tatrzańska 3, Komorek.

POSZUKUJĘ ZAJĘCIA POSŁUGACZKI Adres Niska 60 m. 83, Stanisława Bronczewska.

POSZUKUJĘ ZAJĘCIA POSŁUGACZKI Adres: Smocza 49 m. 23. Stanisława Śpiewak. Dobre rekomendacje.

KOBIETA z dziesięcioletnim dzieckiem poszukuje jakiejkolwiek pracy, służącej, praczki, lub coś podobnego. Wiadomość Marszałkowska 77, m. 6, tel. 862-41.

SZUKAM jakiegokolwiek zajęcia; mam lat 24; skończyłem 8 klas gimnazjum. **Włodzimierz Hawryluk, Stryj, Drohobycka 48 I piętro.**

MALARZ — DEKORATOR jest proszony o przybycie do Administracji „Robotnika“, celem odebrania oferty.

25-LETNI ROBOTNIK z dobrą znajomością ślusarstwa, poszukuje jakiejkolwiek pracy. Zgłoszenia: ul. Dzielna 30 m. 21 dla Zygmunta.

SKARŻYŃSKA MARJA, zredukowana z przędzalni w Częstochowie, poszukuje jakiejkolwiek pracy. Adres: Wołomin, ulica Graniczna 23.

MŁODA PANIENKA, po ukończeniu czteroletniej praktyki fotograficznej, szuka zajęcia fotografistki. Zgłoszenia: Ciechanów, Płońska 11, Kęsicka.

KRONIKA STOŁECZNA

SACHARYNA ZAMIAST CUKRU.

Dorocznym zwyczajem Państwowy zakład badania żywności w Warszawie dokonał w miesiącach letnich specjalnej kontroli lotnej napojów chłodzących, w tak znacznym stopniu u nas fałszowanych.

Kontrolę przeprowadzono w całem województwie warszawskiem i białostockiem, wołyńskiem, nowogródzkiem, lubelskiem oraz w obrębie m. st. Warszawy. Skontrolowano i spisano protokuły w 1,074 wytwórniach i miejscach sprzedaży napojów chłodzących. Pobrano 1,916 prób, z których zakwestjonowaniu uległo 196 z powodu stwierdzenia w tych napojach sacharyny zamiast cukru. Sprawy skierowano do urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych w celu pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

EGZEKUCJA PODATKU DROGOWEGO W WARSZAWIE.

Za pierwszy kwartał bieżącego roku budżetu wymierzono opłat na rzecz państwowego funduszu drogowego od samochodów na terenie m. stoł. Warszawy w łącznej wysokości około 750 tysięcy zł. Dotychczas wpłynęło na poczet tej sumy około 275,000 zł. Pozostałe zaległości są obecnie przekazane do egzekucji.

WYPŁATA PENSJI PRACOWNIKOM MIEJSKIM.

Po krótkiej poniedziałkowej przerwie, kasy miejskie wznowiły we wtorek wypłatę pensji pracownikom miejskim. Wypłatę tę kontynuowano w środę. Pensje zarówno urzędników miejskich, jak i robotników w wydziałach administracyjnych magistratu wynoszą miesięcznie przeszło 3 miljony zł.

SPADEK WPŁYWÓW Z PODATKU WIDOWISKOWEGO.

Podług danych za m. lipiec, kinematografy stolicy zwiedziło w tym czasie 648,043, teatry 72,695, teatrzyki 37,886, zawody sportowe 63,830. Ogólna frekwencja wyniosła tedy w lipcu 833,986, gdy w czerwcu stanowiła ona 661,661.

Wpływy z podatku widowiskowego do kasy miejskiej wyniosły w lipcu 262,583 zł. 3 gr.

Miarą spadku wpływów z podatku widowiskowego stanowić może fakt, że jeszcze w maju r. b. dochód z tego źródła dla kasy miejskiej stanowił 538,277 zł. 80 gr.

REJESTR UBOGICH W WARSZAWIE.

Wydział opieki społecznej i szpitalnictwa magistratu przystąpił już do zaprowadzenia centralnej kartoteki pobierających zasiłki. Wprowadzony jednolity kwestjonarjusz będzie zawierał wszystkie dane dotyczące poszczególnych petentów. Wszystkie instytucje społeczne będą zawiadamiały stacje o wypłacanych wsparciach we wszelkiej postaci. Dane te będą uwidaczniane w kartotece.

W ten sposób zaprowadzony będzie rejestr ubogich w Warszawie, który obejmie około 50 tysięcy nazwisk.

Omawiane zarządzenie ma na celu uniemożliwienie pobierania zasiłków jednym i tym samym osobom z różnych instytucji, co dzieje się obecnie.

NUMERY TELEFONÓW P. K. O.

W związku ze zmianą systemu aparatów telefonicznych Pocztowa Kasa Oszczędności w Warszawie podaje do wiadomości ważniejsze numery telefonów, pod którymi należy się zwracać:

1) **Obrót czekowy:** sprawy ogólne 609-67, reklamacje: 608-70 i 260-33, otwarcie nowych kont czekowych 747-21, sprawy posyłek pocztowych 608-59. 2) **Obrót Oszczędnościowy:** reklamacje 608-58, zamknięcie kont 608-91. 3) **Wydział Bankowy:** sprawy ogólne 608-31, zlecenia giełdowe 533-56 przekazy zagraniczne 608-44. **Informacje — 608-28.**

SZKOŁA ZAWODOWA BUDOWY INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH.

Z początkiem roku szkolnego 1930/31 otwarty został przy Państwowej Szkole Rzem.-Przemysłowej w Warszawie na Pradze oddział budowy instrumentów muzycznych, który obecnie uzyskał nowe pomieszczenie w gmachu państwowych szkół technicznych na ul. Hożej Nr. 88. Kurs nauki trzyletni, łącznie z pracą warsztatową. Oprócz przedmiotów ogólnokształcących, obejmuje przedmioty zawodowe i muzykę. Opłata półroczna zł. 45.

Kandydaci, którzy ukończyli siedmioklasową szkołę powszechną lub niższe gimnazjum, przyjmowani są bez egzaminu.

Podania o przyjęcie należy składać w kancelarji Państwowej Szkoły Rzem.-Przemysłowej na Pradze, ul. Szeroka 26.

Z GŁODU I BRAKU PRACY

Na rogu ul. Kruczej i Wspólnej targnął się na życie, napiwszy się esencji octowej, 20-letni Jan Supeł (Hoża 6), malarz pokojowy. Po udzieleniu pomocy Pogotowie przewiozło Supła do szpitala Dz. Jezus.

Na rogu ul. Marjensztadt i Dobrej napiła się esencji octowej 20-letnia Marcjanna Chojnacka (Nowolipki 25), bezrobotna.

10.000 ZŁ. ŁUPEM KASIARZY

Nocy ub. niewykryci kasiarze dostali się do biura firmy „Lwowskie Tow. Akc. Browarów“, przy ul. Grzybowskiej 65. Tam posiłkując się „rakiem“, rozpruli tylną ścianę kasy ogniotrwałej, zabierając większą sumę gotówki w przybliżeniu 8 — 10.000 zł. W chwili obecnej trwa obliczenie. Kasiarze pracowali w rękawiczkach. Na miejsce przybyły władze policyjno - śledcze i prowadzą dochodzenie.

Z CODZIENNEJ KRONIKI NIESZCZĘŚĆ I WYPADKÓW

POŻAR I ŚMIERĆ W OGNIU.

Na przedmieściu Seliszcze (pow. łucki) spaliło się 15 domów mieszkalnych, 6 stodół, 3 garbarnie i bóżnica. Ogólne straty wynoszą 200.000 zł. W płomieniach, przy ratowaniu dobytku, poniosła śmierć Bajla Gelsmanowa, żona właściciela domu, w którym powstał pożar.

WYPADKI SAMOCHODOWE.

Na rogu ul. Leszno i Przejazd była potrącona przez samochód 22-letnia Sala Lewińska (Pańska 5), u której lekarz Pogotowia stwierdził potłuczenie prawej goleni.

— 24-letnia Kazimiera Dyoniziakowa, bezrobotna (Mostowa 23), była najechana przez samochód na ul. Podwale, doznając poranienia czoła, oraz potłuczenia lewego policzka i stawu kolanowego, co stwierdził lekarz w ambulatorjum Pogotowia.

NIEOSTROŻNOŚĆ Z BRONIĄ.

27-letni Antoni Suchecki, manipulując rewolwerem, spowodował wystrzał, raniąc się w lewą dłoń. Po opatrunku w ambulatorjum Pogotowia, policjant przeprowadził rannego do 22 komis.

WYPADEK KOLEJOWY.

Na terenie dworca Wileńskiego, 60-letni Kazimierz Rusak, numerowy (Strzelecka 5), w czasie przechodzenia przez tor był uderzony przez pociąg. Lekarz Pogotowia stwierdził liczne rany tłuczone głowy i potłuczenie twarzy.

WYBRYKI ULICZNIKÓW.

Na ul. Wolskiej jakiś ulicznik uderzył kamieniem 15-letniego Benedykta Dziadkiewicza (Prądzyńskiego 27) Chłopiec doznał poranienia okolicy lewego oka, stłuczenia gałki z wylewem wewnętrznym.

— Na pl. przy ul. Grójeckiej 18 był uderzony kamieniem 7-letni Dawid Dudelzak, syn lokatora tegoż domu. Chłopiec doznał pęknięcia rogówki oka, z krwawym wylewem. Ofiarom karygodnych wybryków pomocy udzieliło Pogotowie, poczem Dudelzaka przewiozło do szpitala na Czystem.

NAGŁY ZGON.

Przy ul. Książęcej 9, na terenie Tow. Budowy i Sprzedaży Samochodów, sp. akc. „Austro - Daimler“ zasłabł nagle i stracił przytomność dozorca nocny 70-letni Jan Bogdański (Wielka 4). Lekarz Pogotowia stwierdził śmierć wskutek udaru sercowego. Zwłoki przewieziono do prosektorjum.

CO USŁYSZYMY PRZEZ WARSZAWSKIE RADJO

PIĄTEK, 21 b. m.

11,40 — 11,55. Przegląd Prasy. 11,58 — 12,05. Sygnał czasu i hejnał. 12,050 — 12,10. Odczytanie programu. 12,10 — 13,10. Muzyka z płyt. 13,10 — 13,20. Komunikat P. I. M. 14,50 — 15,10. Komunikat gospodarczy. 15,25 — 15,45. „O wynalazku książki“. 15,45 — 16,00. Z życia polskich zespołów śpiewaczych. 16,00 — 16,30. Kącik krótkofalowy. 16,10 — 16,30. Muzyka z płyt gramofonowych. 16,30 — 16,45. Kącik artystyczny. 16,45 — 16,50. Komunikat Centr. Biura Hydrograf. dla żeglugi i rybaków. 16,50 — 17,10. Pogadanka literacka w języku francuskim. 17,10 — 17,35. Płyty gramofonowe. Melodje z filmów dźwiękowych: Monte Carlo, Pod dachami Paryża, Poganin, Marocco, Parada miłości. 17,35 — 18,00. „Najnowsza wyprawa na małe wyspy sundajskie“. 18,00 — 19,00. Muzyka lekka. 19,00 — 19,20. Rozmaitości. 19,20 — 19,40. Płyty gramofonowe. Tanga w wyk. Argentyńskiej orkiestry. 19,40 — 19,55. Giełda rolnicza. 19,55 — 20,00. Komunikat P. I. M. 20,00 — 20,10. Prasowy Dziennik Radjowy. 20,10 — 20,15. Komunikat sportowy. 20,15 — 22,00. Koncert symfoniczny z Doliny Szwajcarskiej. 22,00 — 22,15. Feljeton p. t. „W uściskach wroga“. 22,15—22,20. Dodatek do Prasowego Dziennika Radjowego. 22,20 — 22,25. Komunikaty. 22,25 — 22,30. Odczytanie programu na dzień następny. 22,30 — 24,00. Muzyka taneczna z kawiarni „Gastronomja“.

ZE SPORTU

SOBOTNIE ZAWODY LEKKOATLETYCZNE W AGRYKOLI. MECZ KUSOCIŃSKI — KOSTRZEWSKI.

W sobotę o godz. 17.30 w Agrykoli KS. Warszawianka organizuje międzyklubowe zawody lekkoatletyczne, przyczem najważniejszym punktem programu będzie mecz na 8000 mtr. pomiędzy rekordzistą tego dystansu Kostrzewskim, a Kusocińskim. Obaj zawodnicy trenują pilnie do tego spotkania i znajdują się w znakomitej formie, jak to wskazują wyniki osiągane na treningach. Pozatem odbędzie się kilka innych punktów, jak biegi 1500, 400, 1000 i 300 mtr. z udziałem Petkiewicza, Nowackiego, Trojanowskiego II, Pruszkowskiego, Millera i innych.

MECZ LEKKOATLETYCZNY SKRA — MAKABI.

W niedzielę na boisku Skry o godz. 10 odbędzie się mecz lekko - atletyczny pomiędzy Skrą i Makabi. Mecz odbędzie się w konkurencjach męskich i kobiecych. W programie biegi, sztafety, rzuty i skoki.

NOWE ZWYCIĘSTWO WALASIEWICZÓWNY.

Walasiewiczówna wzięła udział ostatnio w zawodach lekkoatletycznych w Cleweland, wygrywając bieg 220 yardów (201,3 mtr.), w czasie 26,1 sek.

GWIAZDA JEDZIE DO GDAŃSKA.

W związku z 10-cioleciem czołowej robotn. drużyny Gdańska — Langfuhr, Gwiazda warsz. rozegra 2 mecze w sobotę i niedzielę dnia 22 i 23 b. m. z jubilatem.

SKŁAD DRUŻYNY POLSKIEJ NA MECZ Z WĘGRAMI.

W meczu lekkoatletycznym z Węgrami 30 b. m. w Król. — Hucie drużyna polska startować będzie w składzie następującym: Trójanowski II (100 m.), Śliwak (100 m.), Biniakowski (400), Piechocki (400 m.), Kostrzewski (800 i 400 płotki), Lesicki (800 m.), Kusociński 1500 i 5000 m.), Petkiewicz (1500 m.), Strzałkowski (5 km.), Nowosielski (110 płotki), Zajusz (110 płotki), Sikorski (w dal), Nowak (w dal), Pławczyk (w wyż), Chmiel (w wyż), Heljasz (kula, dysk), Siedlecki (kula, dysk), Mikrut (oszczep), Żyłka (oszczep). Sztafeta 4×200 m. — Biniakowski, Piechocki, Sikorski, Trojanowski II.

TEATR I MUZYKA

Dziś w teatrach miejskich

Narodowy
o g. 8 „Jastrząb“
Letni
o g. 8 „Śledztwo“

TEATR ATENEUM zyskał w świeżo wystawionej sztuce wielki sukces artystyczny. „Człowiek z teką“ Al. Fajki w wykonaniu gościnnie występującego zespołu dramatycznego pod dyr. K. Adwentowicza spotkał się z entuzjastycznem przyjęciem krytyki i zapełniającej codziennie widownię publiczności. Niskie ceny biletów od 1 zł. do 5 zł. umożliwiają wszystkim ujrzenie tej niezwykle ciekawej sztuki. Na piątek i sobotę wszystkie bilety sprzedane.

TEATR NARODOWY. Dziś i codziennie sztuka Fr. Croisseta „Jastrząb“ w obsadzie Junoszy - Stępowskiego, Majdrowiczówny, Broniszówny, Chmielińskiego, Łuszczewskiego, Janusza i innych.

TEATR LETNI Dziś i codziennie sensacyjna sztuka Alsberga i Hessego w tłumaczeniu Jacka Frühlinga p. t. „Śledztwo“. Rolę główną sędziego śledczego gra W. Brydziński.

TEATR POLSKI. Dziś i codziennie komedja Fr. de *Croissetta* p. t. *„Kino i miłość“* z udziałem Romanówny, Łubieńskiej, Daczyńskiego i Grabowskiego na czele całego zespołu.

TEATR MAŁY. Dziś i jutro wypełniająca teatr co wieczór do ostatniego miejsca przemiła komedja amerykańska „Roxy“, świetnie grana przez cały zespół.

TEATR NOWOŚCI. Dziś i codziennie melodyjna operetka Lehara „Carewicz“ według Gabrjeli Zapolskiej, z udziałem całego zespołu z Wawrzkowiczem, Szczawińskim i Redo na czele.

TEATR „MORSKIE OKO“. Dziś i codziennie rewja przebojów „To co lubi Warszawa“ z gościnnemi występami Leona Wyrwicza oraz Zuzanny Karin i Gustawa Chorjana.

TEATR „WESOŁY WIECZÓR“. Dziś i codziennie rewja p. t. „Prawie darmo“. Rewja stanowi przegląd przebojów oraz rzeczy nowych. Ceny miejsc nietylko nie zostały podwyższone, ale przeciwnie, licząc się z potrzebą chwili, dyrekcja obniżyła je znacznie.

TEATR „NOWY ANANAS“ (Marszałkowska 114). Codziennie doskonała rewja „Wyścigi ministrów“ z udziałem całego zespołu, oraz gościnnym występem Haliny Rapackiej.

TEATR „MAŁA KOMETA“ (Chłodna 49). Dziś i codziennie o godz. 8,15 **„Buenos Aires“**, sztuka w 3 aktach z życia handlarzy żywym towarem.

TEATR MIGNON: Codziennie rewja „Gucio szaleje“ w 14 obrazach pióra T. Sępa - Orłowskiego.

DOLINA SZWAJCARSKA. Dziś koncert popularny w wykonaniu orkiestry Filharmonji pod dyrekcją Adama Dołżyckiego.

STAN POGODY

WZROST ZACHMURZENIA.

Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym w Polsce: We wschodniej połowie Polski (Wileńskie, Podlasie, Polesie i Podkarpacie wschodnie) wzrost zachmurzenia aż do deszczów, cieplej. Temperatura do + 20°, umiarkowane wiatry południowo-wschodnie i południowe. Pozostałe dzielnice: po przejściu przelotnych deszczów i burz, pogoda zmienna z porywistemi wiatrami zachodniemi i południowo - zachodniemi, później lekkie ochłodzenie (do + 20°)

Z WCZORAJSZEJ GIEŁDY

Waluty: Dol. St. Zjedn. 8.95¼.

Dewizy: Gdańsk 172.28, Holandja 360.10 Kopenhaga 238.70, Londyn 43.37¾, Nowy Jork 8.924, Nowy Jork (kabel) 8.928, Paryż 35.00½, Szwajcarja 173.72, Stokholm 238.90, Włochy 46.71, Wiedeń 125.50.

Obroty dewizami średnie, tendencja niejednolita. Obniżony urzędowy kurs dolara. w obrotach prywatnych 8.94¾.

OGŁOSZENIA DROBNE

ŚWIAT EKRANU

UROCZA SCENKA
z nowego filmu „Metro Goldwyn".

X 27

Dla ścisłego grona osób odbył się pokaz filmu „X 27". Będzie to — zdaniem krytyki — najciekawszy film Sternberga.

Jeden z wybitnych krytyków amerykańskich oświadczył, że po tym filmie można Sternberga postawić na jednej płaszczyźnie z Eisensteinem. Istotnie „X 27" łączy w sobie niezwykle frapującą treść, fascynującą grę artystów oraz wybitnie inteligentną i pomysłową reżyserję.

Obsadę stanowią: Marlena Dietrich, Victor MacLaglen, Gustaw Seyfferfitz oraz Lew Cody.

Marlena Dietrich dosięgła wyżyn rzetelnego artyzmu. Jej gra skupiona, ekonomiczna w gestach nosi wyraźne piętno świadomej pracy.

Po tej kreacji nie ulega najmniejszej wątpliwości że Marlena zajmie tron królowej „gwiazd".

W roli szefa wywiadu ukazał się Gustaw Seyfferfitz, zaś jako szpieg H. 14 — Victor MacLaglen.

Specjalnie podkreślić należy wysoki poziom techniczny filmu.

Szmerowo i dźwiękowo „X 27" stoi na poziomie dotąd niespotykanym.

SZTUKA DOŻYWOTNIEGO WIĘŹNIA-SFILMOWANA

Wytwórnia Paramount nabyła do sfilmowania sztukę pióra Ernesta Booth, więźnia odsiadującego dożywotnie więzienie w Folsom. Sztuka ta p. t. „Ladies of the Big House" jest niezwykle interesującym dokumentem autentycznym z życia kobiet w więzieniu. Booth napisał przed laty sztukę „Ladies of the mob", którą również Paramount sfilmował, jako film niemy z Klarą Bow w roli głównej. („Na zgubnej drodze").

Booth pisuje stale artykuły i nowele i rozpoczął swoją karjerę literacką parę lat temu w „American Mercury". Jego książka „Steling through life", której temat zaczerpnął z życia kryminalistów, cieszyła się wielkiem powodzeniem.

„Ladies of the Big House" ukazać się ma tej jesieni na jednej ze scen na Broadway'u. Obsada filmu Paramountu składać się będzie wyłącznie prawie z kobiet i to z czołowych artystek tej wytwórni.

MRUCZENIE KOTA NA EKRANIE

Po raz pierwszy udało się dokładnie sfilmować mruczenie kota — wyraźnie mruczenie, nie zaś miauczenie (to ostatnie bowiem filmowano już niejednokrotnie).

Eksperymentu tego dokonano w studjo Paramountu podczas filmowania „Silence" z Clive Brookiem i Peggy Shannon w rolach głównych, — dokonano go zaś z trzymiesięcznym kociakiem.

Dźwięk ten nagrany po raz pierwszy na taśmę, po wywołaniu, w reprodukcji dawał szum działającego silnego motoru aeroplanu. Gdy zmniejszono napięcie, dało to wrażenie kręcenia korby aparatu filmowego. Przy dalszych próbach otrzymano efekty wodospadu, ognia artyleryjskiego i t. p. Dopiero pewne zmiany w mikrofonie i zastosowanie właściwego natężenia prądu dały dokładny dźwięk mruczenia kota.

KRÓL I KRÓLOWA SJAMU ZWIEDZAJĄ STUDIO PARAMOUNTU W NEW-YORKU

Król i królowa Sjamu zwiedzili w tych dniach Studio Paramountu „Astorja" na Long Island. Para królewska była gośćmi honorowymi podczas specjalnie na ich cześć wydanego obiadu, który odbył się w luksusowym pawilonie, wzniesionym dla nakręcanego właśnie filmu.

Król Sjamu jest amatorem i wielbicielem sztuki kinematograficznej, a także producentem - amatorem. Nosi on swój ręczny aparat stale przy sobie i dokonywa ciekawych zdjęć. Namiętność do fotografji rozwinęła się w nim od czasu jego pierwszej wizyty w Hollywood sześć lat temu, gdzie jako książę następca tronu zwiedzał ateliers Paramountu. Król podczas swej obecnej wizyty interesował się specjalnie nowemi urządzeniami laboratorjów. Po zwiedzeniu wszystkich pawilonów, para królewska przyglądała się zdjęciom do filmu „Mój grzech", reżyserji George'a Abbota z Tallulą Bankhead i Fryderykiem Marchem w rolach głównych.

NADUŻYCIA W KINIE MIEJSKIEM W WILNIE

W związku z pogłoskami o nadużyciach w kinie miejskiem w Wilnie, o których dawno już mówiono, wydział śledczy wdrożył dochodzenie, które dało już rewelacyjne wyniki.

Okazuje się, że kierownictwo sprawami kina miejskiego, a w szczególności wynajmowanie filmów spoczywało w rękach jednej tylko osoby, która decydowała o wszystkiem.

Filmów prawie, że nigdy nie kupowano bezpośrednio w biurach wynajmu, lecz zawsze korzystano z usług pośredników, przy których pomocy można było dopuszczać się wszelkich machinacyj. Gospodarka taka trwała podobno dwa lata.

ZNOWU DŻUNGLA

Już ukończono zdjęcia plenerowe do filmu dżunglowego „The live of the Bengal Lancer", reż. Schoedsacka twórcy „Changa", „Rango" i in. Bohaterem tego dźwiękowca jest Clive Brook.

GENEVIEVE TOBIN
nowa artystka Uniwersalu.

ZNOWU FILM O LEGJONACH

Wytwórnia Sfinks ma przystąpić podobno do produkcji nowego filmu z historji powstania Legjonów. Scenarjusz opracował znowu p. Sieroszewski.

BOHATERZY FILMU
Paramount p. t. „Artyści".

Co wyświetlają kina?

ADRIA PALACE: „Rapsodja rumuńska" i „Zdrój miłości".
ATLANTIC: „Krew na pustyni".
APOLLO: „Za grzechy brata".
COLOSSEUM: „Czy pani jest panną".
W Małej sali: „Alraune".
CASINO: „Król nocnych klubów".
CRISTAL: „W tajemniczym wąwozie".
CAPITOL: „Król Konga".
CZARY: „Król Paryża".
FORUM: „Życiowe rozbitki".
FILHARMONJA: „Spór o sierżanta Griszę".
HOLLYWOOD: „Nibelungi".
HELJOS: „Student ze Stokholmu"
HEL: „Tancerka Orchidea".
KOMETA: „Dusze czarnych"
LUX: „Dziewica z Kairu".
MEWA: „Na falch życia" i „Niebezpieczny wiek mężczyzny".
MAJESTIC: „Afryka mówi".
MIEJSKI: „Z Byrdem do Bieguna" i „Miłość".
PANI: „Miasto miłości" i „Serce lotnika".
PAN: „Rycerz miłostek" i „Ucieczka od szczęścia".
PALACE. „C. i K. Feldmarszałek".
RIVIERA: „Anioł pod szminką".
ROXY: „Czarna gwardja".
SPLENDID: „Postrach salonów".
STYLOWY: „Milczący wróg".
SOKÓŁ: „Na froncie nic nowego".
TRIANON: „Małżeństwa, które się rozchodzą".
TON: „Gdy miłość się budzi"
TOMBOLA: „Małżeństwo bez ślubu".
TĘCZA: „Ulica potępionych dusz".
UCIECHA: „Sekretarka osobista".
„WISŁA: „Zemsta Hr. Monte Christo".
ZNICZ: „Kobieta w płomieniach".

POLSKI FILM ZAGRANICĄ

Wywóz filmów polskich rozwija się z każdym rokiem, ogarniając coraz to nowe rynki.

Najwięcej stosunkowo naszych filmów zarówno niemych jak i w ostatnich czasach dźwiękowców, idzie do Italji oraz do krajów bałkańskich. Ostatnio zaś filmy polskie znalazły zbyt w Belgji, gdzie wyświetlano je w największych kinach Brukseli. Podaż filmów polskich zagranicą w ciągu pięciu miesięcy bieżącego roku osiągnęła sumę 200.000 zł.

DWIE WERSJE ANGIELSKIE „WESOŁEGO PORUCZNIKA"

Słyszano dotychczas o wersjach różnojęzycznych. Paramount wprowadza coś nowego — dwie wersje angielskie. Lubicz zmuszony był kręcić ten film po angielsku dwukrotnie: raz dla Ameryki, a raz dla Anglji, a to z powodu jednego słowa — porucznik.

Słowo to wymawia się po „amerykańsku" lieutenant, tak jak po francusku, po angielsku zaś — „leftenent", i tylko taki stopień wojskowy znany jest w Anglji. Pozatem wersje te różnią się pomiędzy sobą tem, iż w „amerykańskiej" użyto wyrażenia „daddy" — które w angielskiej zastąpiono słowem „papa".

POCZĄTEK SEZONU FILMOWEGO

W dniu dzisiejszym ma się odbyć premjera nowego filmu o zwierzętach i dzikich ludziach p. t. „Afryka mówi". Jest to niejako rozpoczęcie nowego sezonu filmowego, gdyż po tej premjerze zapowiedziano już kilka nowych i ciekawych premjer. Ogórki są na ukończeniu.

NOWY FILM MARLENY DIETRICH

Następnym obrazem Marleny Dietrich po „X 27" będzie „Kobieta między lwami" według oryginalnego scenarjusza Barlett Cormacka.

Akcja dzieje się w cyrku. Reżyseruje znów Józef Sternberg.

TRAGEDJA AMERYKAŃSKA

W Hollywood odbył się pokaz nowego filmu Józefa Sternberga „Tragedja amerykańska", na tle powieści Teodora Dreisera.

Krytycy jednogłośnie orzekli, że jest to najlepszy film Sternberga i że niektóre sceny dosięgają nieznanych dotąd wyżyn artyzmu.

POŻAR W ATELIER SOWKINO

W Moskwie przed kilku dniami spłonęły 2 olbrzymie atelier filmowe państwowej wytwórni Sowkino. Straty są olbrzymie, tembardziej że ofiarą płomieni padł ukończony już całkowicie b. ciekawy film oraz cała aparatura przygotowna do zdjęć dźwiękowych, prowadzonych nowym systemem.

STYLIZOWANY KOSTJUM
stylu „Pompadour"
z rewji Paramount.

„CHAM" ORZESZKOWEJ NA EKRANIE

Obecnie przerabiana jest na ekran jedna z noweli Orzeszkowej p. t. „Cham". Ma ona być filmowana w najbliższym czasie.

NOWY POLSKI FILM MORSKI

Podobno ukończono zdjęcia do nowego polskiego filmu morskiego.

AFERA NOWOJORSKA

Jedno z koncertowych biur nowojorskich zostało oskarżone przez pewną firmę berlińską o oszustwo. Okazało się, że Jankesi „wynajęli" na dwa miesiące Gretę Garbo i Chevaliera berlińczykom, obiecując, że ci aktorzy przybędą do Berlina na występy w jednym z berlińskich teatrów. Okazało się tymczasem, że biuro to działało bez upoważnienia aktorów, którzy wcale nie zamierzają występować w Berlinie.

PLOTKA

Magistrat Warszawski ma zamiar podobno w wypadku zamknięcia Teatrów Narodowego i Letniego prowadzić w ich gmachach wzorowe kina dźwiękowe. Zdaniem magistratu obecny podatek widowiskowy jest stanowczo zawygórowany i obciąża kina, więc w kinach własnych nie będzie on ściągał podatku. Praktyka kina Miejskiego wykazała że to niema celu.

Robotnicy popierajcie swoje pismo

„PODPATRZONE TYGRYSY"

Z FILMU „AFRYKA MÓWI".

„KINO I MIŁOŚĆ" W TEATRZE POLSKIM

Nasze zdjęcie przedstawia głównych wykonawców: Karolinę **Łubieńską**, Janinę **Romanówną** i Stanisława **Daczyńskiego**.

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnoszenia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr.
CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, komunikaty i nadesłane gr. 80, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz gr. 20. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-szpaltowy, układ zwyczajnych — 10-szpaltowy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: WACŁAW CZARNECKI. Wydawca RADA NACZELNA P. P. S.

Odbito w drukarni „Robotnika", Warecka 7.